

Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+

PROJEKT

MIŃSK MAZOWIECKI, GRUDZIEŃ 2016 R.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	6
3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŃSK MAZOWIECKI	10
4. GŁÓWNE PROBLEMY (BARIERY) ROZWOJOWE I WYNIKAJĄCE Z NICH POTRZEBY REWITALIZACJI 29	
Wyniki ankiety dotyczącej rewitalizacji, skierowanej do mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki ..	29
5. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE WIEJSKIEJ MIŃSK MAZOWIECKI	43
Relatywnie wysoki poziom ubóstwa – względnie wysoki wskaźnik korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	47
Wysoka przestępczość.....	48
Problemy edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.....	50
Niezadowolająca aktywność społeczna mieszkańców gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki – udział w wyborach powszechnych w latach 2014-2015.....	53
Podsumowanie – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	64
WIZJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ MAJĄCE DOPROWADZIĆ DO ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ZJAWISK	67
6. POWIĄZANIA Z GŁÓWNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI I STRATEGICZNYMI GMINY	69
7. PROJEKTY REWITALIZACYJNE – LISTA I CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW	73
Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	73
Pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych	77
Komplementarność projektów rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji.....	79
8. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI	82

1. WPROWADZENIE

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten ma być prowadzony w sposób: kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie. Działania podejmowane w ramach rewitalizacji powinny być prowadzone przez interesariuszy¹ rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Celem opracowania, a następnie wdrożenia programu rewitalizacji dla Gminy Mińsk Mazowiecki jest: pobudzenie aktywności środowisk lokalnych, stymulowanie współpracy wszystkich zainteresowanych (interesariuszy) na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a nade wszystko przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, szczególnie na obszarach koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Prace nad programem rewitalizacji przebiegały etapowo:

- w etapie pierwszym wyznaczono obszar zdegradowany, czyli taki obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowania na nim ponadto, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych,
- w drugim etapie wyznaczono obszar rewitalizacji, czyli obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

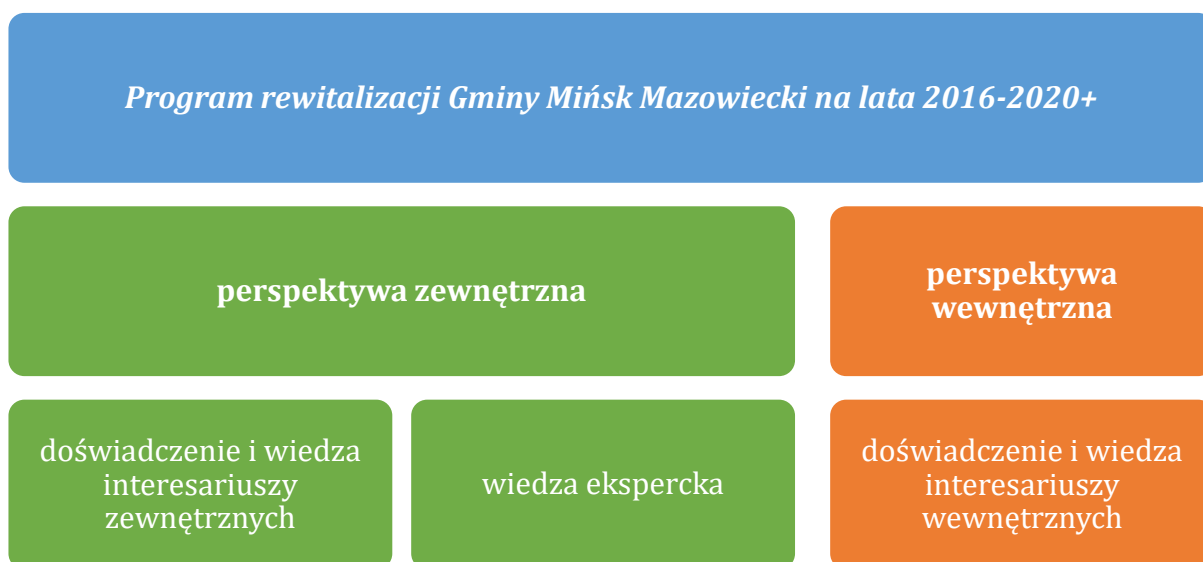
Co ważne, zgodnie z obowiązującymi regulacjami (*Ustawa o rewitalizacji z dnia 3 listopada 2015 roku*), **obszar rewitalizacji nie może obejmować powierzchni większej niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30%**

¹ Interesariusze – to osoby lub organizacje, które uczestniczą w tworzeniu dokumentu/projektu, biorą czynny udział w jego realizacji lub są bezpośrednio zainteresowane wynikami jego wdrożenia. Interesariuszy to Ci wszyscy, którzy mogą wywierać wpływ na daną organizację (np. gminę). Interesariusze procesu rewitalizacji w gminie to: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym NGO; JST i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej; podmioty realizujące uprawnienia Skarbu Państwa.

liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic (art. 10 Ustawy).

Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+ został opracowany zgodnie z założeniami metody ekspercko-społecznej (tj. w procesie opracowania wykorzystano wiedzę ekspercką oraz wiedzę interesariuszy procesu rewitalizacji) – dzięki czemu łączy w sobie perspektywę zewnętrznego i wewnętrznego spojrzenia na problemy rozwoju lokalnego (głównie bariery) i potrzeby rewitalizacji Gminy (rys 1).

Rys. 1. Model opracowania *Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+*

Źródło: opracowanie własne.

Podstawę prawną opracowania *Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+* stanowi art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 446 z późn. zm.). Zakres tematyczny Programu jest zgodny z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Budownictwa w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych, stosowanymi od dnia 3 lipca 2015 roku. Ponadto opracowując dokument wykorzystano także merytoryczne wskazówki zawarte w:

- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020,
- Ustawę z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji,

- Instrukcję dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencje dla projektów mających na celu przywrócenia ład przestrzennego,
- treści (przekazane w formie prezentacji) ze szkoleń nt rewitalizacji, organizowanych przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych.

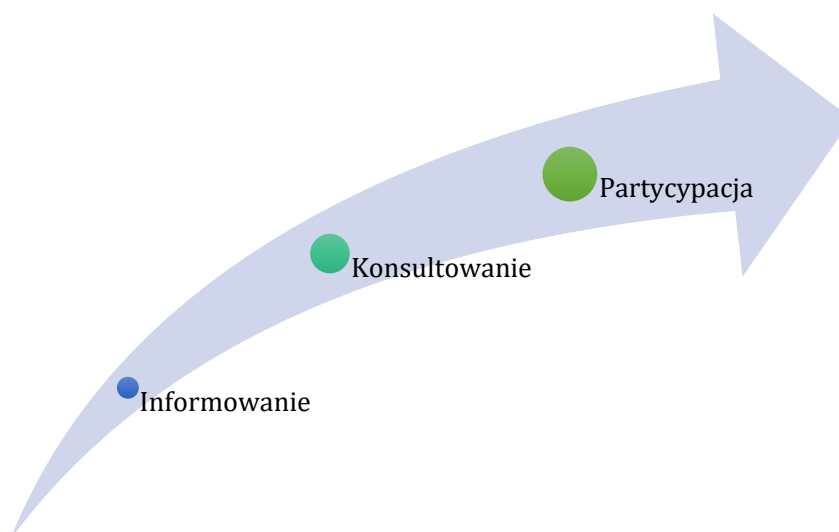
Zgodnie z wymogami prawa (*Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*), na etapie projektu *Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+* przeprowadzono rozeznanie w sprawie konieczności opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Partycypacja oznacza udział interesariuszy w podejmowaniu publicznych decyzji, to inaczej mówiąc świadome i aktywne uczestnictwo mieszkańców we współdecydowaniu o sprawach, które ich dotyczą. Partycypacja, której obowiązek wynika z przepisów prawa UE i polskich regulacji prawnych jest podstawą wdrażania *governance* (współzarządzania), budowania społeczeństwa obywatelskiego i wzmacniania kapitału społecznego.

Partycypacja, która uznawana jest za najwyższą formę konsultacji społecznych (rys. 2), polega na współuczestniczeniu w tworzeniu projektu, wyrażeniu własnej opinii i potrzeb dotyczących danego terenu; to partnerstwo pomiędzy władzą a obywatelami polegające na współdecydowaniu, współrealizowaniu, ale także współodpowiedzialności.

Rys. 2. Partycypacja a konsultacje społeczne

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, podstawę wszystkich działań rewitalizacyjnych stanowi odpowiedź na problemy (bariery) społeczne. Działania podejmowane w sferze planistycznej, technicznej, środowiskowej lub gospodarczej mają charakter uzupełniający dla nadrzędnych działań podejmowanych w sferze społecznej. Dlatego też w przygotowaniu, a następnie wdrażaniu lokalnych programów rewitalizacji podkreśla się znaczącą rolę procesu partycypacji.

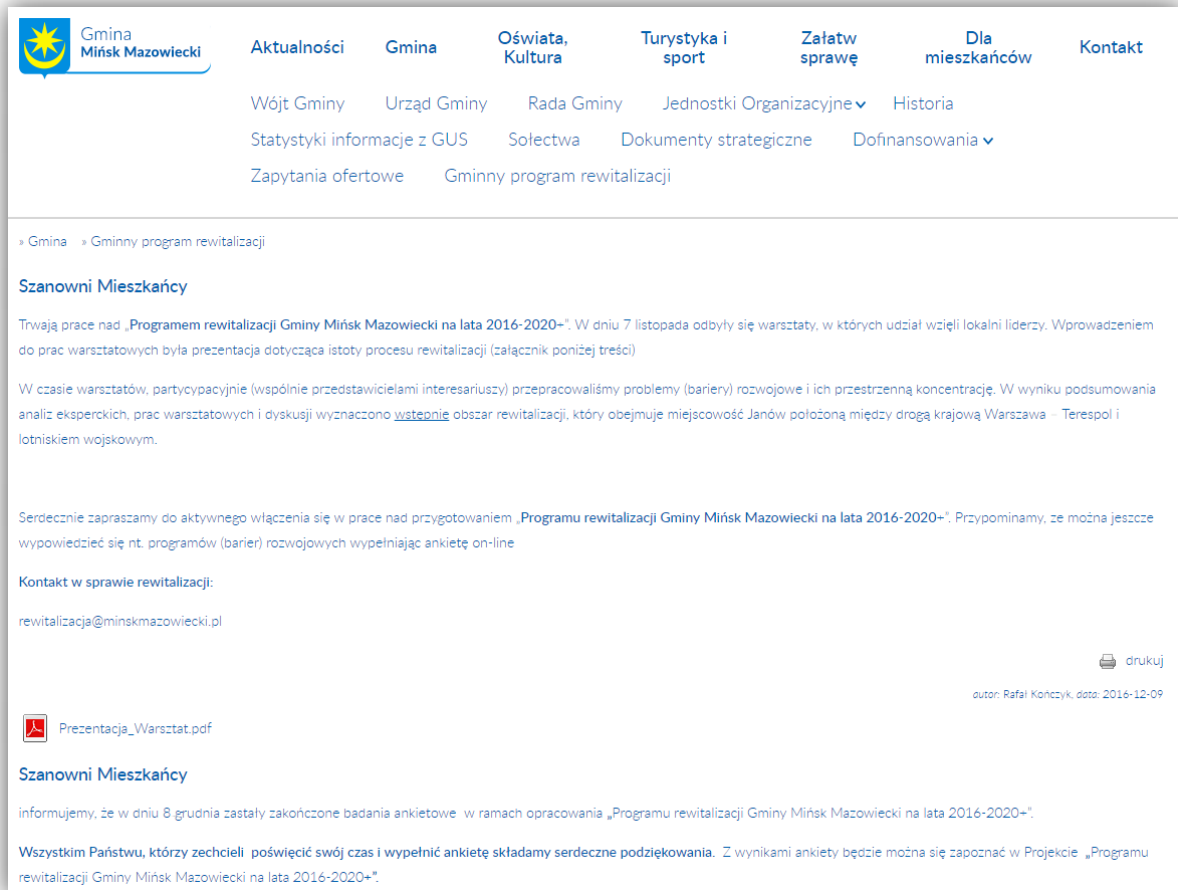
W opracowaniu *Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+* założono szeroką partycypację, zakładającą udział w procesie opracowania dokumentu lokalnych liderów (formalnych i nieformalnych) oraz społeczności lokalnej.

Przeprowadzenie całego procesu partycypacji, według ustalonego z Władzami Gminy harmonogramu działań miało na celu:

- poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz odpowiedź na te potrzeby poprzez planowane działania rewitalizacyjne,
- inicjowanie i wspieranie dialogu i integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentu, w tym w szczególności możliwość zgłoszenia/wygłoszenia opinii, uwag w czasie warsztatów i debat,
- prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji.

W ramach przeprowadzonego procesu konsultacji społecznych wykorzystywano następujące formy informowania i angażowania interesariuszy:

- strona internetowa, jako punkt informacyjny i konsultacyjny (informacje nt. rewitalizacji zamieszczone były w zakładce: www.minskmazowiecki.pl/193,gminny-program-rewitalizacji)

- ankiety internetowe skierowane do interesariuszy. Pierwsza ankieta została przeprowadzona na etapie opracowania diagnozy i wskazywania potencjalnych obszarów do rewitalizacji. Druga ankieta została przeprowadzona na etapie wyłożenia projektu dokumentu do konsultacji (ankieta dotyczyła rankingowania projektów rewitalizacyjnych),
- warsztaty dla pracowników samorządu oraz liderów lokalnych z Gminy,
- debata z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, pracownikami Urzędu Gminy i jednostek podległych, dotycząca problematyki rewitalizacji (funkcja edukacyjno-informacyjna).

Oprócz partycypacji w procesie powstawania *Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+*, projekt dokumentu także został poddany konsultacjom. W ich ramach: uruchomiono ankietę on-line, przygotowano formularze do składania uwag (poniżej wzory)² oraz przeprowadzono debatę otwartą z interesariuszami w dniu stycznia.

Uwagi złożone do projektu

Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+

UWAGI OGÓLNE				
Część Programu, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłoszonej uwagi	Proponowana zmiana	Rozpatrzenie uwagi ***

*** Po zakończeniu procesu konsultacji, wszystkie zgłoszone uwagi zostaną rozpatrzone (uwagi zostaną: przyjęte, odrzucone, bądź przyjęte częściowo). Raport z konsultacji uzasadniający rozstrzygnięcia poszczególnych uwag będzie stanowił załącznik do dokumentu.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE				
Strona Programu, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłoszonej uwagi	Proponowana zmiana	Rozpatrzenie uwagi ***

*** Po zakończeniu procesu konsultacji, wszystkie zgłoszone uwagi zostaną rozpatrzone (uwagi zostaną: przyjęte, odrzucone, bądź przyjęte częściowo). Raport z konsultacji uzasadniający rozstrzygnięcia poszczególnych uwag będzie stanowił załącznik do dokumentu.

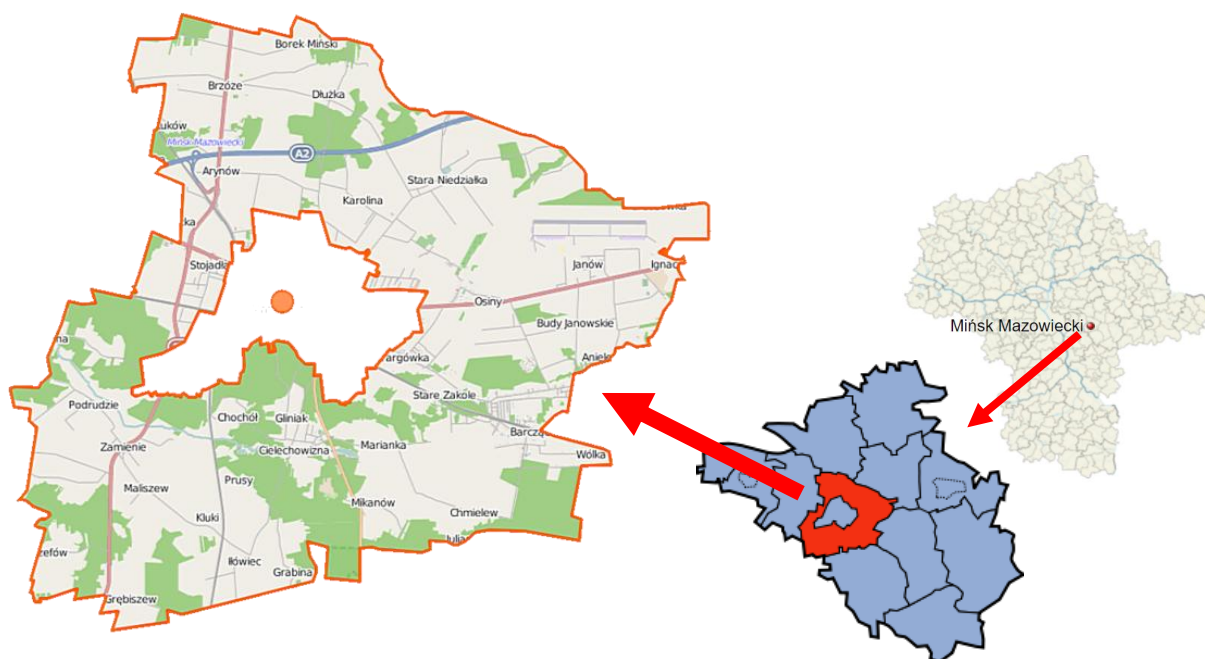
Nadmienić należy, że partycypacja będzie miała miejsce także w procesie wdrażania Programu, co szczegółowo opisano w rozdziale dotyczącym wdrażania i aktualizacji dokumentu.

² W końcowej wersji dokumentu zostanie załączony spis zgłoszonych uwag – obecnie w projekcie poddanym konsultacjom społecznym znajdują się tylko wzory tabel, które służą do składania uwag.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

Gmina wiejska Mińsk Mazowiecki położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego (podregion warszawski-wschodni), w powiecie mińskim, w odległości 40 km od centrum Warszawy. Graniczy z następującymi gminami: od wschodu – Cegłów, od południa – Kołbiel i Siennica, od zachodu – Dębe Wielkie, od północy – Stanisławów i Jakubów. Gmina Mińsk Mazowiecki okala miasto Mińsk Mazowiecki (będące siedzibą władz gminy) i składa się z 43 wsi zorganizowanych w 40 sołectwach. Gmina Mińsk Mazowiecki wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy (rys. 3).

Rys. 3. Gmina Mińsk Mazowiecki na tle województwa mazowieckiego

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem <http://www.minskmazowiecki.pl/6.gmina>

Powierzchnia gminy Mińsk Mazowiecki wynosi 112 km², z czego użytki rolne stanowią 67,1%, lasy – 22,9%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 5,0%. W strukturze powierzchni gminy dominują grunty osób fizycznych (80,1%), w tym głównie

wchodzące w skład gospodarstw rolnych (66,4%), zaś grunty Skarbu Państwa stanowią 16,9% (z czego połowa należy do PGL LP).³

Przez obszar gminy Mińsk Mazowiecki przechodzi linia kolejowa i droga krajowa nr 92, będące elementami europejskiego korytarza transportowego (KII Berlin-Warszawa-Moskwa). Wzdłuż głównych dróg skupia się osadnictwo (przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) a także odgrywająca coraz większą rolę zabudowa produkcyjno-usługowa.

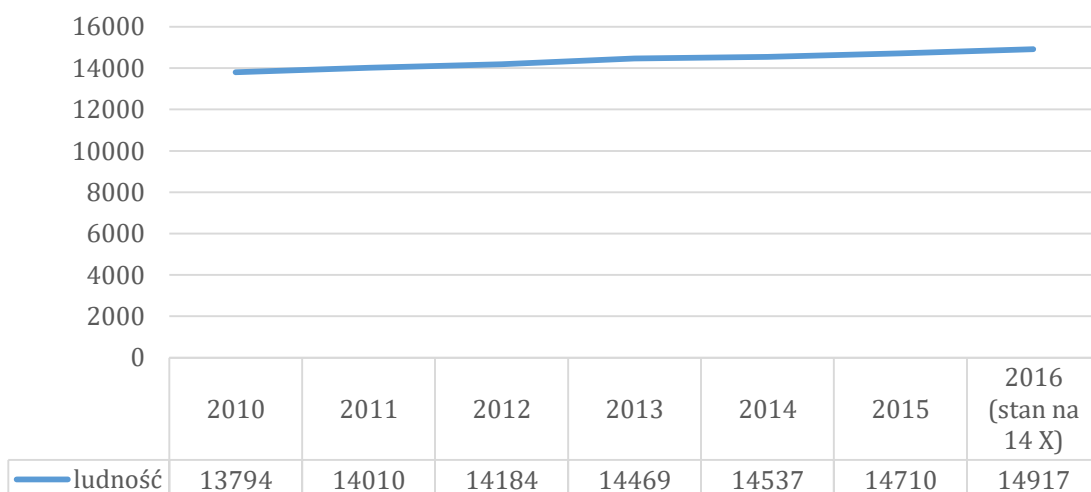
Lesistość w gminie Mińsk Mazowiecki w 2015 roku wynosiła 23,8% (przy 23,3% na Mazowszu i 29,5% w Polsce). Instrumentem ochrony środowiska w gminie Mińsk Mazowiecki jest, obejmujący południową część Gminy, Miński Obszar Chronionego Krajobrazu. Obejmuje on tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, pełniące funkcje korytarzy ekologicznych, wartościowe ze względu na walory rekreacyjno-turystyczne. Na terenie Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu znajduje się Rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzel”, obejmujący lasy otaczające stawy wodne oraz bagna porośnięte różnorodną roślinnością, otoczony 500-metrową otuliną, na której zabroniona jest lokalizacja obiektów stwarzających zagrożenie dla środowiska naturalnego.⁴

Liczba ludności gminy Mińsk Mazowiecki od 2010 roku powoli acz systematycznie wzrasta. Według danych BDL w 2015 roku wynosiła 14 856, według szacunków samej gminy – 14 710. Na rys. 4 zaprezentowano liczbę ludności w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2016 według danych Urzędu Gminy. W analizowanym okresie nastąpił 8% wzrost liczby ludności.

³ Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, s. 11.

⁴ Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, s. 11.

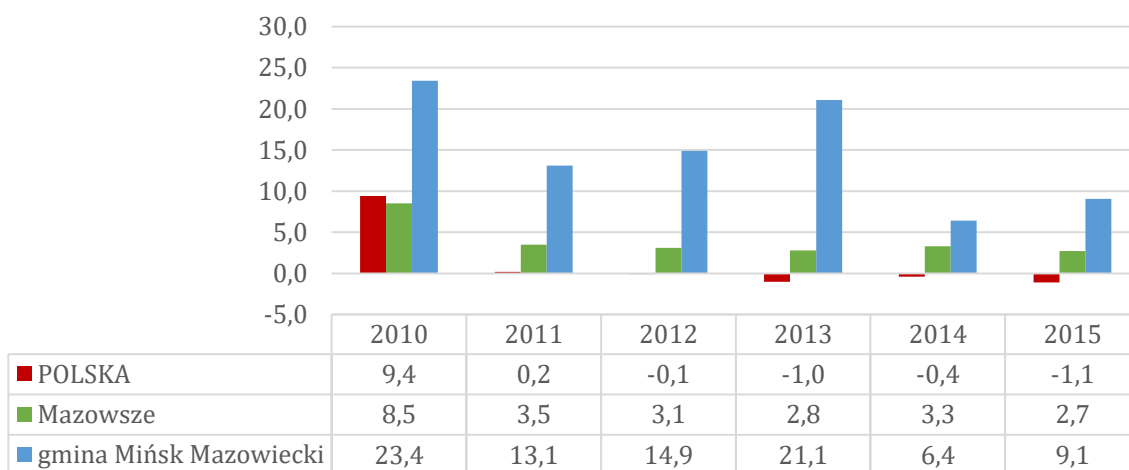
Rys. 4. Liczba ludności w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Zmiana liczby ludności na 1000 osób (spowodowana ruchem naturalnym – urodzenia i zgony, migracjami ludności – na pobyt stały i czasowy, oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi) wyniosła w 2015 roku 9,1. Choć w porównaniu do 2010 roku zdecydowanie się zmniejszyła (wynosiła wówczas 23,4), to i tak jest wyższa niż średnio na Mazowszu (2,7) i w Polsce (-1,1) co stanowi pozytywną tendencję – rys. 5.

Rys. 5. Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Gęstość zaludnienia w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2015 rosła – z poziomu 124 do 132 osób na km². Podobnie rosnący (choć wolniej) trend można było

zaobserwować na Mazowszu, w Polsce wskaźnik ten w analizowanym okresie nie zmienił się – rys. 6.

Rys. 6. Ludność na 1 km²

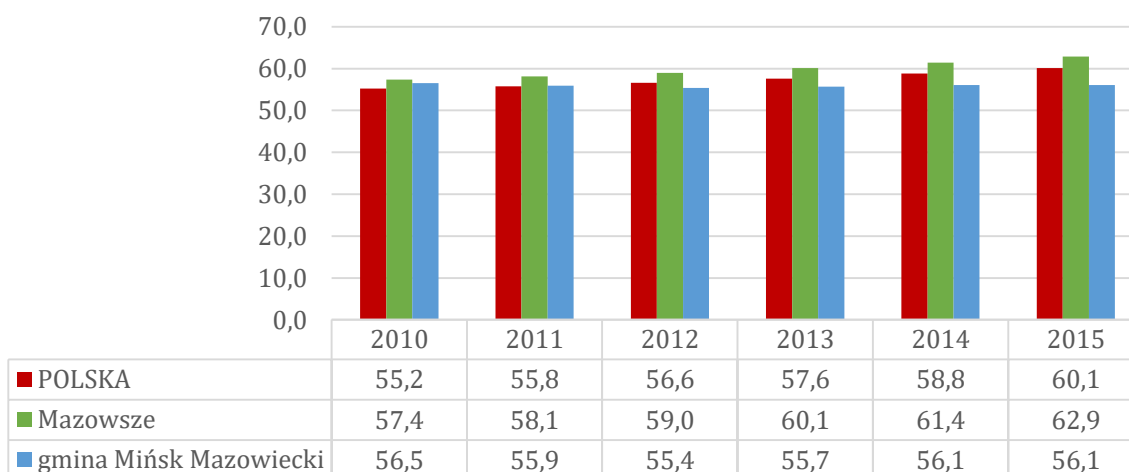
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Według ekonomicznych grup wieku, w strukturze mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki dominowały osoby w wieku produkcyjnym⁵, stanowiące w 2015 roku 62% ludności ogółem (więcej niż średnio na Mazowszu – 61,4% i w Polsce – 62,4%). W latach 2010-2015 odsetek osób w wieku produkcyjnym w Gminie nieznacznie wzrósł (z 63,9 do 64,1), co stanowiło trend odwrotny niż na Mazowszu czy w Polsce (w obu przypadkach wystąpiły spadki o ok. 2 punkty procentowe). Współczynnik obciążenia demograficznego⁶ w gminie Mińsk Mazowiecki wynosił w 2015 roku 56,1 (i był niższy niż na Mazowszu – 62,9 czy w Polsce – 60,1), nieznacznie spadając z poziomu 56,5 w stosunku do 2010 roku – rys. 7.

⁵ Ludność w wieku produkcyjnym (tj. w wieku zdolności do pracy) – mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat.

⁶ Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

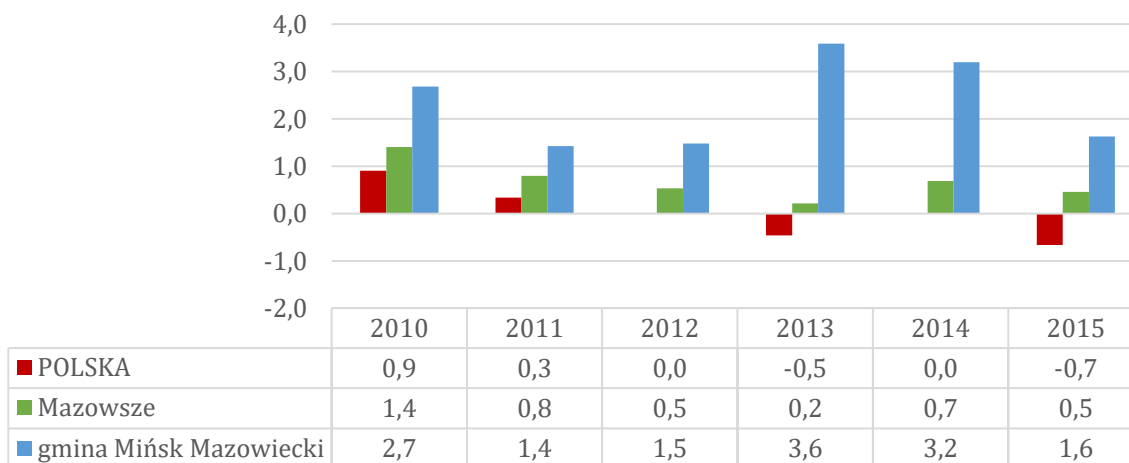
Rys. 7. Współczynnik obciążenia demograficznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W latach 2010-2015 w gminie Mińsk Mazowiecki (podobnie jak na Mazowszu), obserwowano dodatni przyrost naturalny, jednak na skutek okresowych wahań, w 2013 roku wskaźnik ten osiągnął wartość niższą niż w 2010 roku. Przyrost naturalny w gminie Mińsk Mazowiecki był wyższy niż na Mazowszu i w Polsce (w której w 2013 roku przyrost był ujemny) – rys. 8.

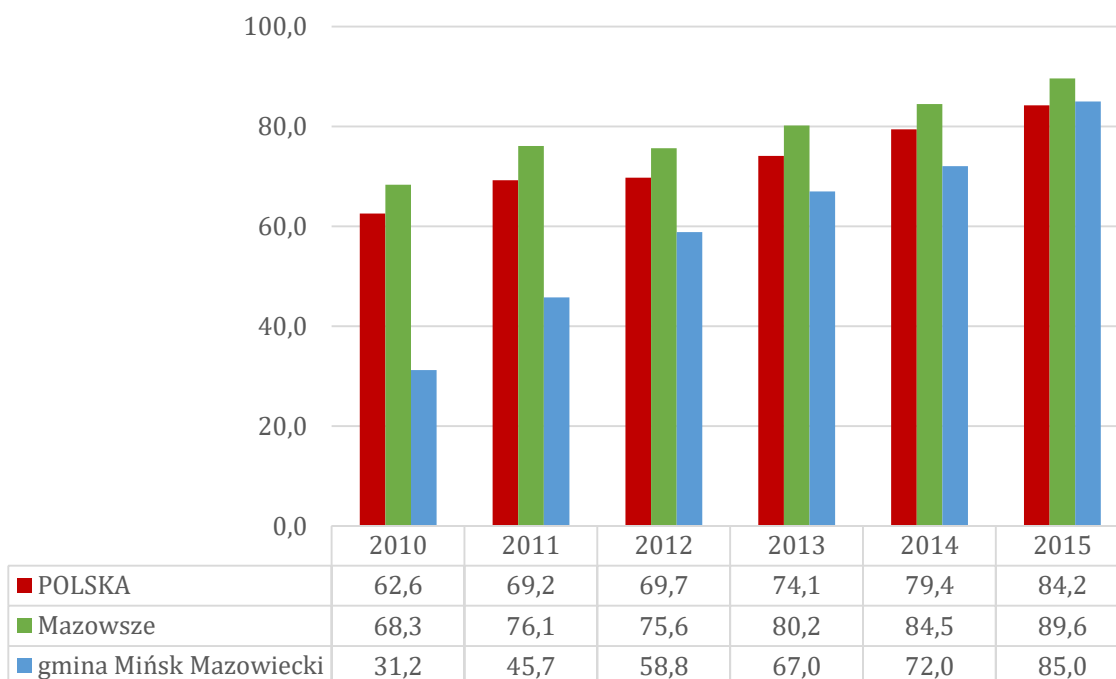
Rys. 8. Przyrost naturalny

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Mińsk Mazowiecki w 2015 roku wynosił 85% i kształtował się nieco powyżej średniej krajowej (84,2%), ale poniżej średniej na Mazowszu (89,6%). Od 2010 roku wzrósł on jednak o prawie 54 p.p. (z poziomu 31,2%) – rys. 9.

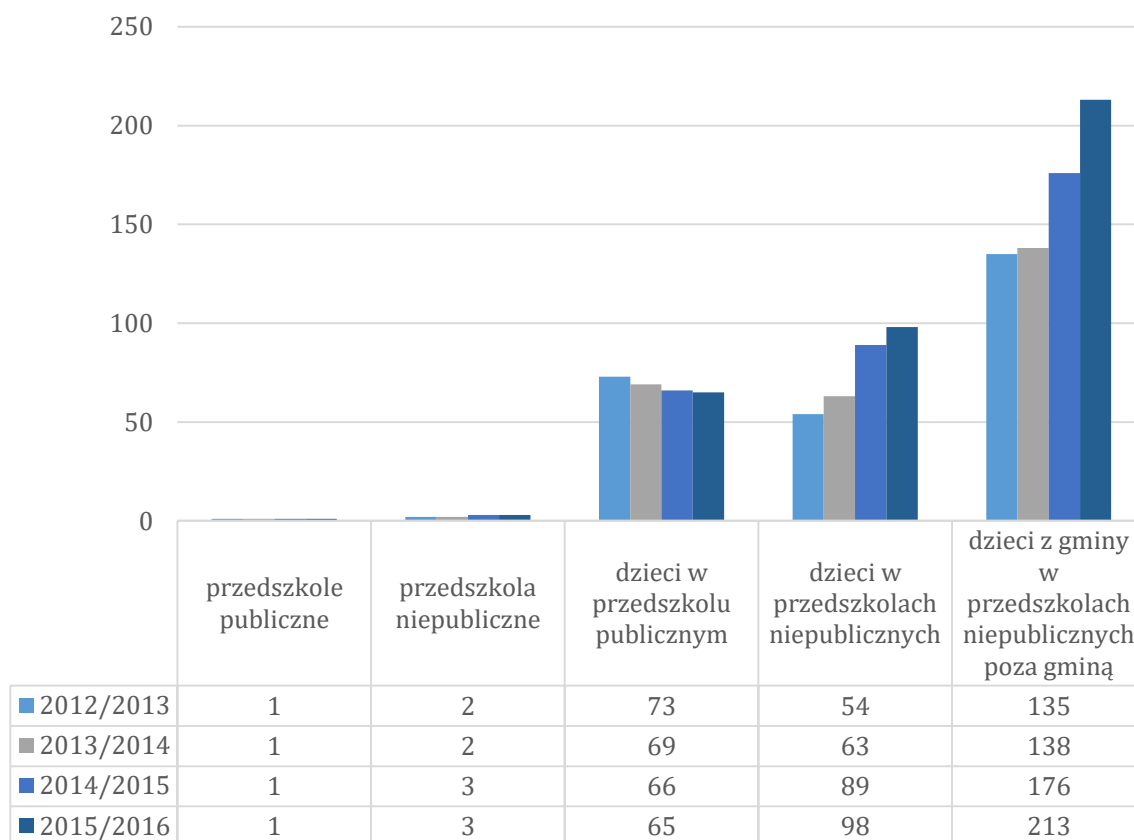
Rys. 9. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W 2016 roku na terenie gminy Mińsk Mazowiecki funkcjonowało: gminne przedszkole Akwarelka, 3 przedszkola niepubliczne (Przedszkole Niepubliczne „ROGALIK” w Brzózem, Przedszkole Niepubliczne „Centrum Małych Odkrywców w Nowych Osinach, Przedszkole Prywatne „Mały Smyk” Beata Żółkowska w Targówce) oraz 5 zespołów szkół, w skład których wchodzi oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe i gimnazja: Zespół Szkół w Hucie Mińskiej zs. W Cielechowiźnie, Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum im. Ks. A. Tyszki w Janowie, Zespół Szkół w Starej Niedziałce, Zespół Szkół im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Stojadłach, Zespół Szkół im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zamieniu. Na rys. 10 zestawiono liczbę przedszkoli w gminie Mińsk Mazowiecki wraz liczbą przyjętych tam dzieci.

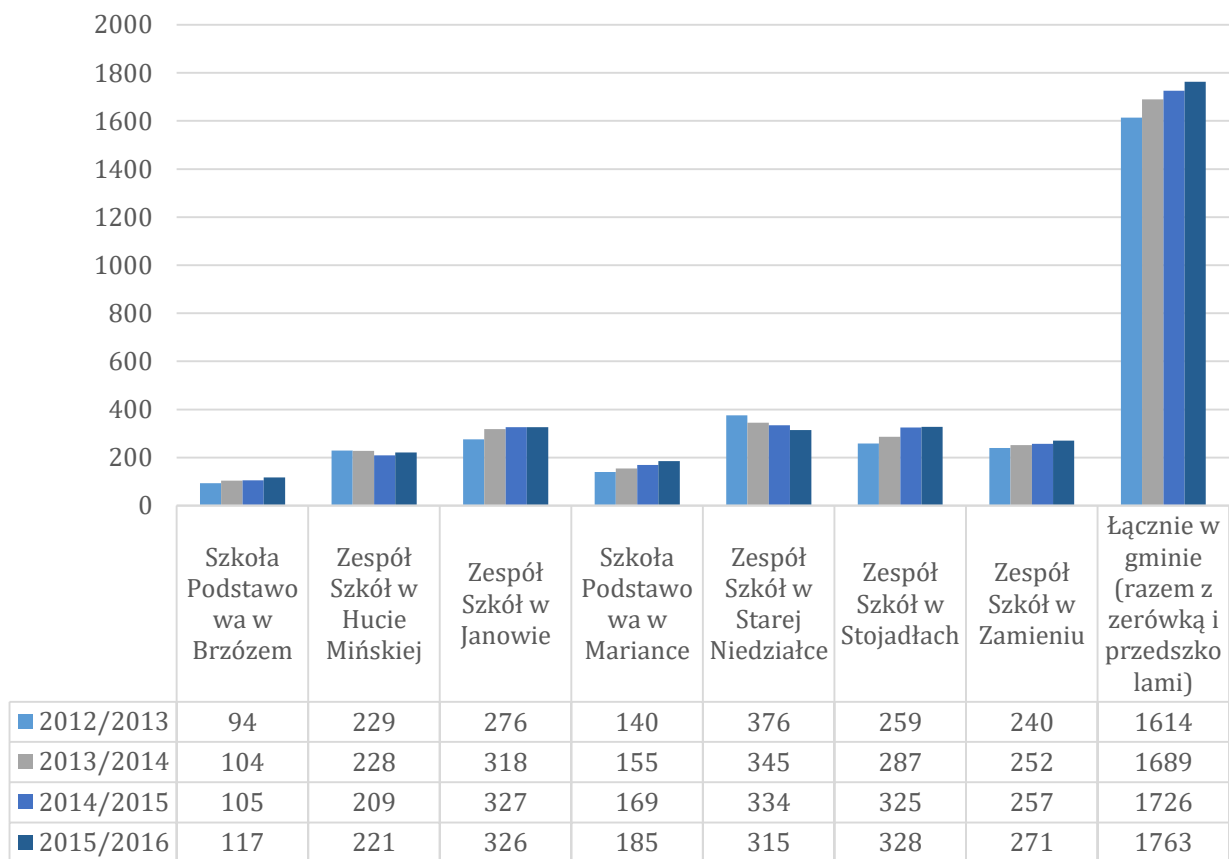
Rys. 10. Dzieci w przedszkolach w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki funkcjonują 2 szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Brzózem im. Marii Konopnickiej oraz Szkoła Podstawowa w Mariance im. Gen. J. Hallera a także 5 wspomnianych zespołów szkół. W roku szkolnym 2015/2016 w Zespole Szkół w Hucie Mińskiej została utworzona klasa integracyjna. Rozkład uczniów pomiędzy poszczególne placówki zaprezentowano na rys. 11. Jak widać z przytoczonych danych, liczba uczniów w Gminie generalnie wzrasta (w latach 2012-2016 średnio o 9%). Największy wzrost liczby uczniów w analizowanym okresie zanotowała Szkoła Podstawowa w Mariance (o 32%). Tylko 2 placówki odnotowały w tym zakresie spadek, największy – Zespół Szkół w Starej Niedziałce (o 16% w latach 2012-2016).

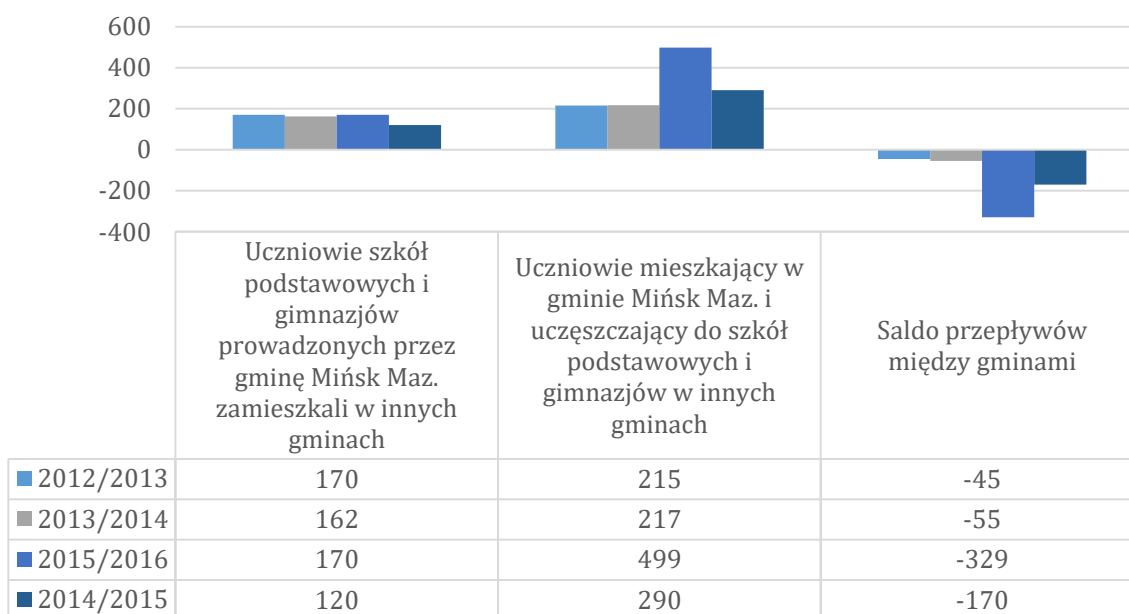
Rys. 11. Uczniowie w placówkach w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Jak wynika z rys. 12, saldo przepływu uczniów szkół podstawowych i gimnazjów dla gminy Mińsk Mazowiecki jest ujemne – więcej dzieci mieszkających na terenie Gminy uczy się poza jej granicami niż dzieci spoza Gminy uczęszczają do szkół działających na terenie gminy Mińsk Mazowiecki.

Rys. 12. Przepływ uczniów między gminami

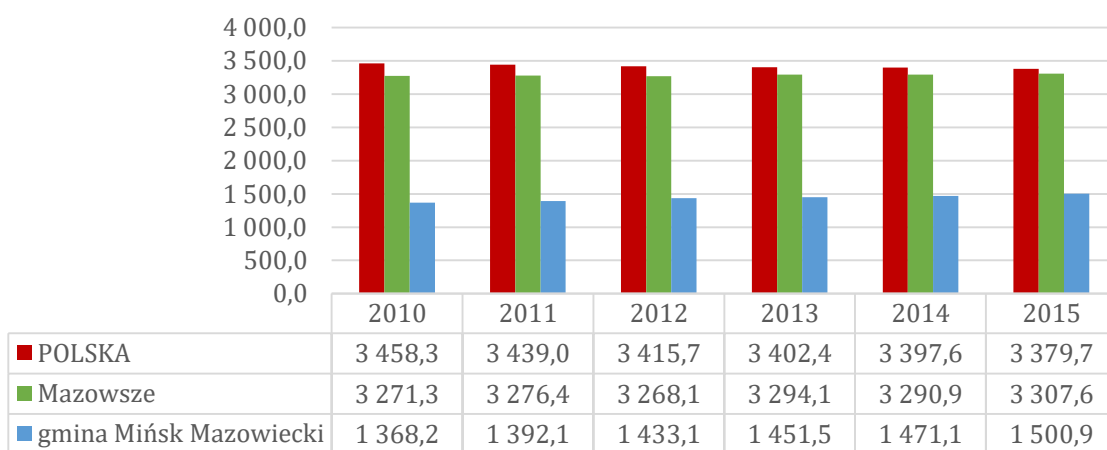
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

W ramach zadań edukacyjnych gmina Mińsk Mazowiecki finansuje ze środków własnych: opiekę świetlicową, zajęcia dodatkowe (np. basenowe z dowozem), dydaktyczno-wyrównawcze, koła przedmiotowe, opiekę psychologiczno-pedagogiczną, zajęcia sportowe typu UKS, stołówki (w 2015 roku z posiłków korzystało 1127 osób, zaś w programem zapobiegania niedożywieniu objęto 228 dzieci), opiekę stomatologiczną dla dzieci. Na finansowanie zajęć dodatkowych dla dzieci Gmina pozyskuje środki z funduszy unijnych, m. in. na programy: Dziecięca Akademia Przyszłości (2012/2013), Szkoła bliżej dziecka (2013/2014), Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych (2014/2015). W związku z rozległym obszarem Gminy, corocznie organizowany jest dowóz dzieci do szkół (w roku szkolnym 2015/2016 objęto nim 624 dzieci).

W zakresie usług kulturalnych mieszkańcy Gminy korzystają z obiektów i ofert w Mińsku Mazowieckim. W Stojadłach mieści się Gminna Biblioteka Publiczna. W latach 2010-2015 następował systematyczny wzrost księgozbioru bibliotek na 1000 ludności w gminie Mińsk Mazowiecki – z 1368,2 do 1500,9 woluminów (na Mazowszu wskaźnik ten generalnie rósł, w Polsce – spadał), jednak księgozbiór był prawie o połowę mniejszy niż na Mazowszu czy w Polsce. Równocześnie w gminie Mińsk Mazowiecki

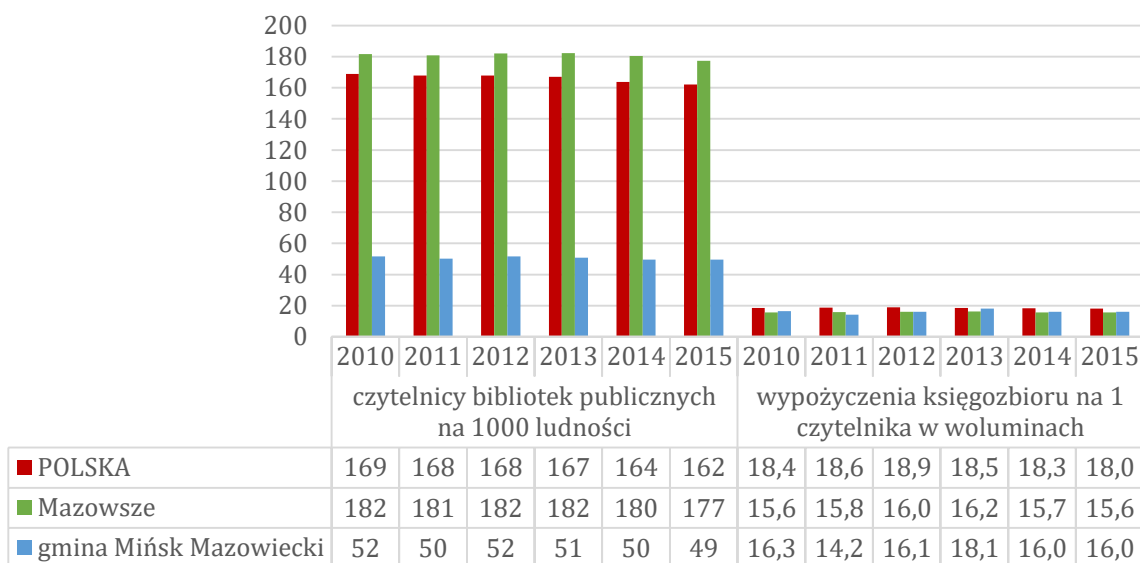
spadała zarówno liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności – z 52 do 49 osób (podobnie jak średnio w Polsce i na Mazowszu) jak i wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach – z 16,3 do 16 woluminów (podobnie jak średnio w Polsce, na Mazowszu, mimo wewnątrzokresowych wahań wskaźnik ten utrzymał się na stałym poziomie 15,6). O ile w 2015 roku liczba wypożyczeń w gminie Mińsk Mazowiecki na 1 czytelnika (16 woluminów) przewyższała średnią na Mazowszu (15,6) i była nieznacznie niższa od średniej w Polsce (18), o tyle czytelników bibliotek na 1000 ludności było w gminie Mińsk Mazowiecki zdecydowanie mniej (49 osób) niż na Mazowszu (177) czy średnio w Polsce (162) – rys. 13 i 14.

Rys. 13. Księgozbiór bibliotek

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Rys. 14. Czytelnicy bibliotek i wypożyczenia księgozbioru

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

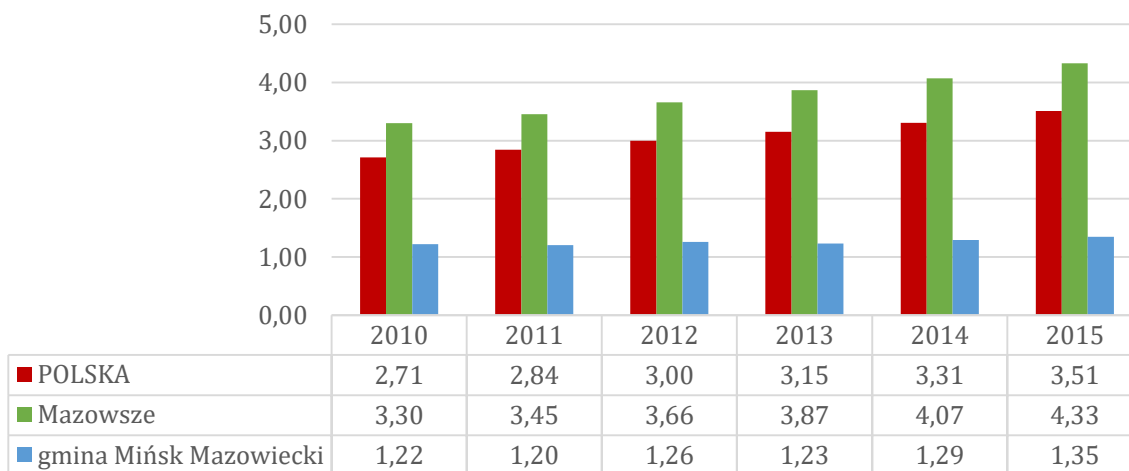
W gminie Mińsk Mazowiecki, odwrotnie niż na Mazowszu i w Polsce, w latach 2010-2015 rosła liczba ludności przypadająca na ogólnodostępną aptekę (o 6,67%). W analizowanym okresie wskaźnik ten zdecydowanie przewyższał średnią na Mazowszu i w Polsce. Należy jednak wskazać, że ze względu na lokalizację gminy Mińsk Mazowiecki, szczególnie ze względu na tzw. obwarzankowe położenie względem miasta Mińsk Mazowiecki, ludność Gminy korzysta w dużym stopniu z usług publicznych w zakresie zdrowia świadczonych na terenie miasta. Dotyczy to zarówno aptek, ale także szpitala, przychodni i specjalistycznej opieki lekarskiej. W gminie o takim położeniu nie ma konieczności zapewniania na obszarze administracyjnym dostępu do ww. usług publicznych. Kluczowa staje się natomiast dostępność przestrzenna, w tym możliwość dojazdu np. komunikacją publiczną z każdego miejsca gminy do miasta, w tym także w odpowiednich godzinach.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2015 generalnie rosła, choć notowano w tym zakresie wewnątrzokresowe wahania. W analizowanym okresie najwięcej mieszkań oddano w 2012 roku (132) i 2013 roku (116), najmniej w latach 2010-2011 (odpowiednio 82 i 84). W 2015 roku do użytku oddano 89 mieszkań.

W gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2013-2015 systematycznie malała liczba osób objętych pomocą społeczną. Według danych GOSP pomocy takiej udzielono w 2013 roku 595 osobom (w tym 4 bezdomnym), w 2014 roku – 536, w 2015 roku – 471.

W latach 2010-2015 w gminie Mińsk Mazowiecki liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych rosła podobnie jak na Mazowszu i w Polsce, jednak wolniej (o 10%, podczas gdy na Mazowszu i w Polsce – ok. 30%). Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 1000 mieszkańców w gminie Mińsk Mazowiecki kształtowała się zarówno poniżej średniej krajowej jak i regionalnej (w 2010 roku w Gminie wynosiła 1,35 przy 4,33 na Mazowszu i 3,51 w Polsce) – rys. 15.

Rys. 15. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Jednym ze wskaźników odzwierciedlających poziom kapitału społecznego i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest frekwencja wyborcza. Dane na temat frekwencji wyborczej w gminie Mińsk Mazowiecki w wyborach w latach 2014-2015 zaprezentowano w tab. 1. Jak widać z zestawienia, frekwencja wyborcza w gminie Mińsk Mazowiecki generalnie kształtuje się poniżej średniej krajowej.

Tab. 1. Frekwencja wyborcza

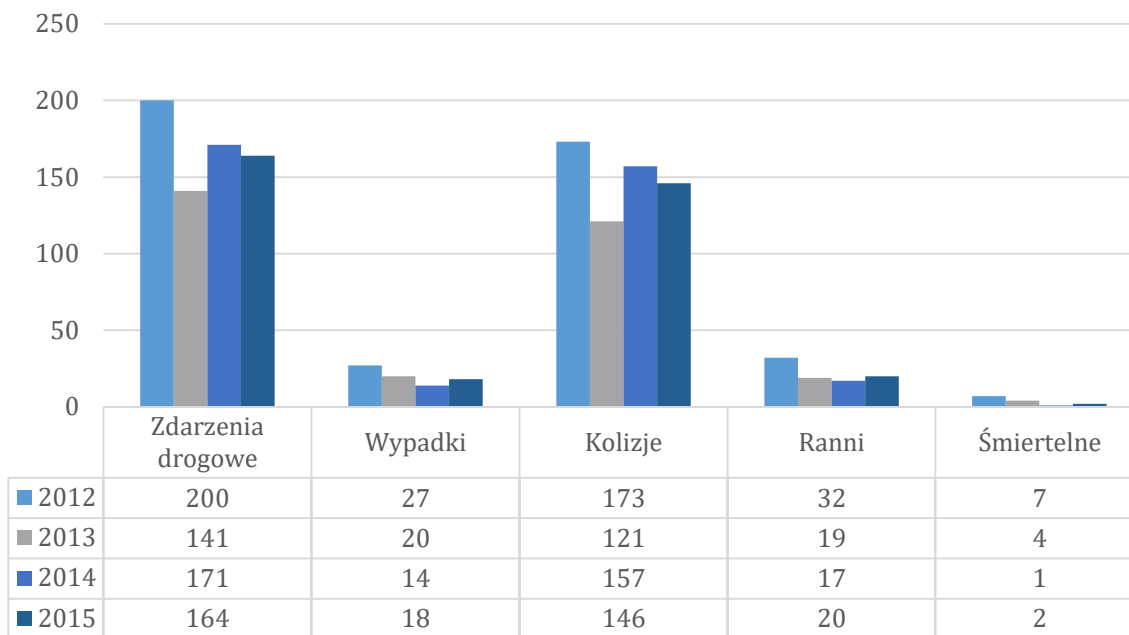
Wybory	Frekwencja wyborcza w gminie Mińsk Mazowiecki (%)	Frekwencja wyborcza w Polsce (%)
do Parlamentu Europejskiego 25 maja 2014	21,94	23,83
samorządowe 2014 II tura	49,06 39,12	47,21
Prezydenta RP 2015 ponowne głosowanie	54,1 61,19	48,96 55,34
do Sejmu i Senatu RP 2015	53	50,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie PKW i danych z Gminy.

Według danych Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim, w 2015 roku liczba przestępstw wzrosła w porównaniu do 2014 roku (z 247 do 271), była jednak niższa niż w 2013 roku (275). W 2015 roku liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców w gminie Mińsk Mazowiecki wynosiła 18 i był to jeden z wyższych

wskaźników wśród gmin powiatu mińskiego. Choć w gminie Mińsk Mazowiecki odnotowano spadek ilości zdarzeń drogowych ze 171 w 2014 roku do 164 w 2015 roku, to równocześnie więcej było wypadków, rannych i ofiar śmiertelnych. W latach 2012-2015 statystyka zdarzeń drogowych oraz ich skutków nie ulegała jednak dużym zmianom – rys. 16.

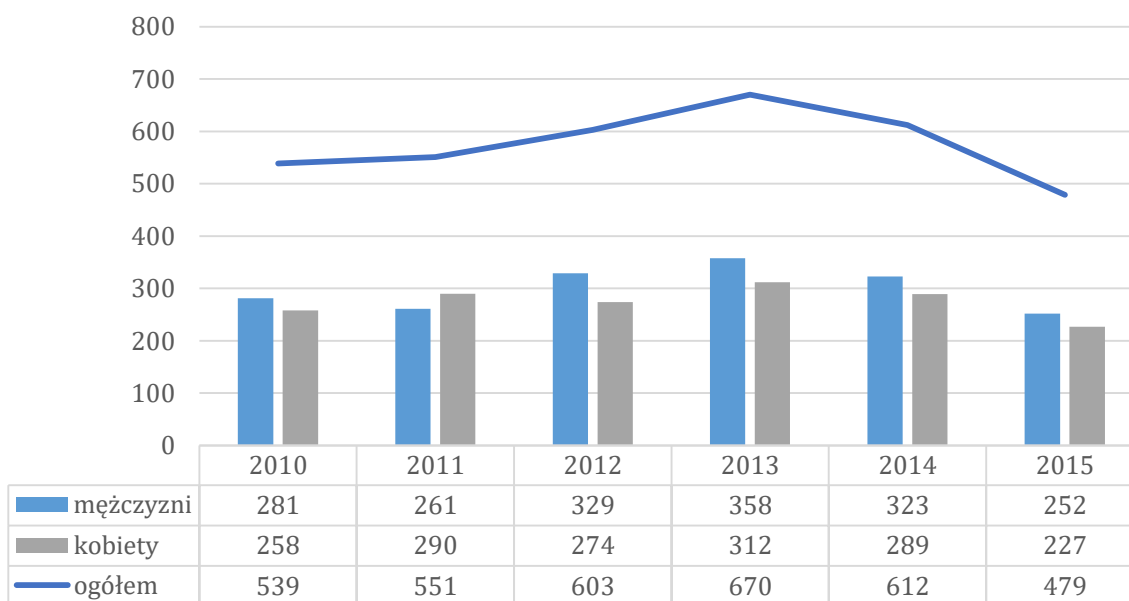
Rys. 16. Zdarzenia drogowe w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Bezrobocie w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2014 rośnie, natomiast w 2015 roku wystąpił znaczący spadek liczby bezrobotnych (z 612 osób w 2014 roku do 479 w 2015 roku, czyli o 10%). W nieco większym stopniu spadek ten dotyczył bezrobotnych kobiet (o 12%) niż mężczyzn (o 11%) – rys. 17.

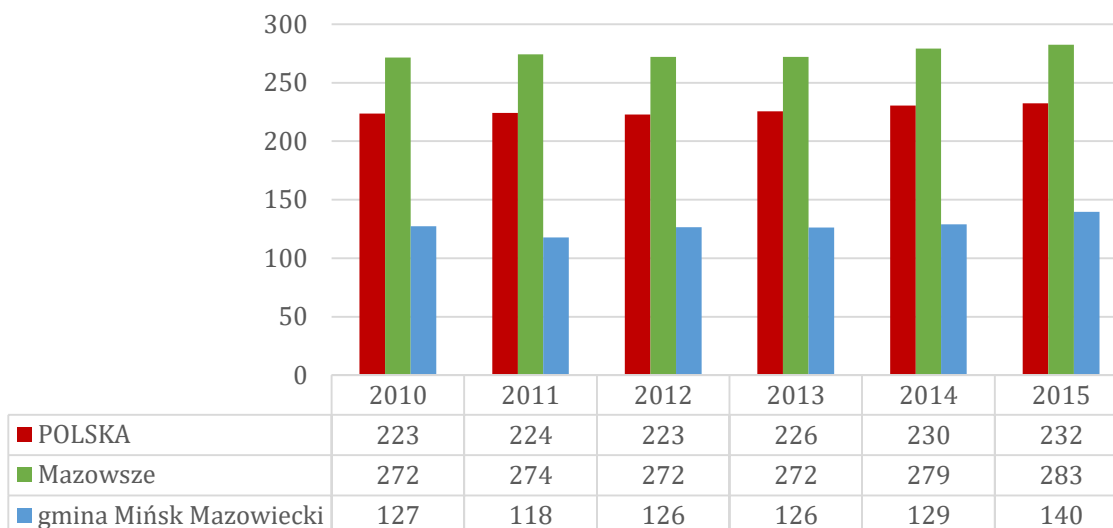
Rys. 17. Bezrobocie w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Liczba pracujących ogółem w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2015 generalnie rosła (poza zanotowanym w 2011 roku spadkiem) – w analizowanym okresie o 9% (szybciej niż średnio na Mazowszu i w Polsce – ok. 4%) – rys. 18.

Rys. 18. Pracujący ogółem

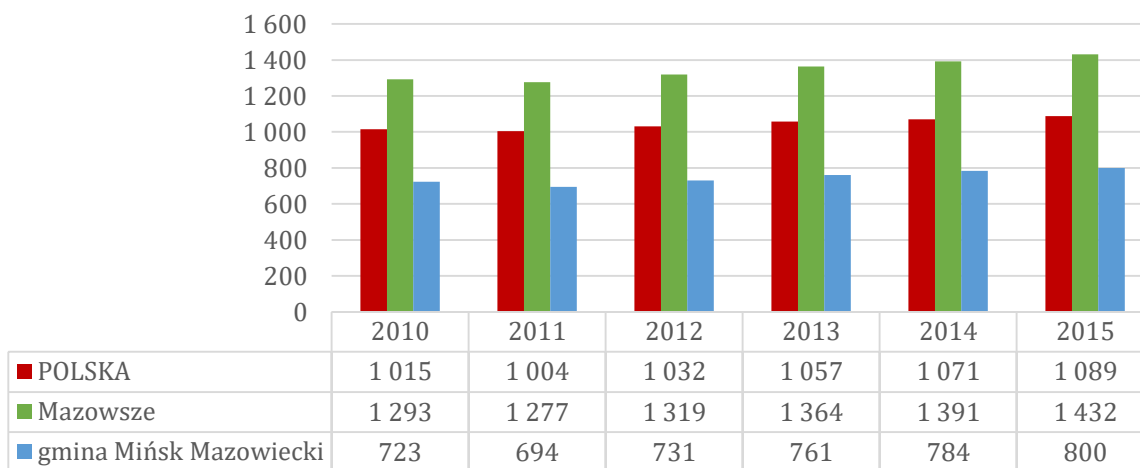

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON na 10 tys. ludności w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2015 rosła (poza spadkiem zanotowanym w 2011 r.) – w analizowanym okresie wzrosła z poziomu 723 do 800 czyli o 10%.

Wskaźnik ten rósł w tempie podobnym jak na Mazowszu, ale szybciej niż w Polsce – 7%
– rys. 19.

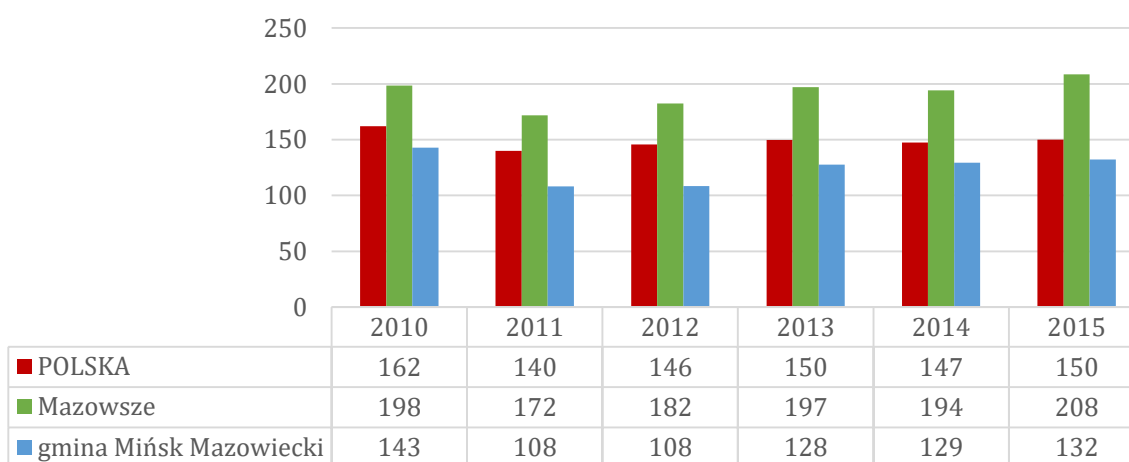
Rys. 19. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON
na 10 tys. ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2015 generalnie spadała. Największy spadek w tym zakresie zanotowano w latach 2010-2011 (z poziomu 143 do 108). Po okresie stagnacji (lata 2011-2012) liczba nowo zarejestrowanych podmiotów znowu zaczęła wzrastać, jednak dość wolno i nie osiągnęła jeszcze poziomu z 2010 roku – w 2015 wskaźnik ten wynosił 132 (rys. 20).

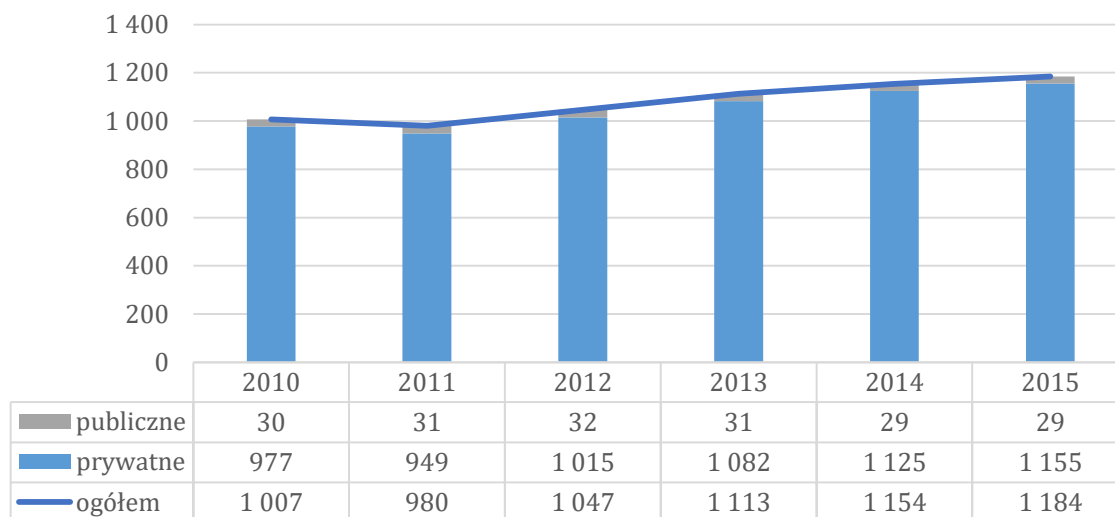
Rys. 20. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane na 10
tys. ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W latach 2010-2015 w gminie Mińsk Mazowiecki niezmiennie dominował sektor prywatny – w analizowanym okresie udział podmiotów sektora publicznego spadł z 3% do 2,4% (rys. 21).

Rys. 21. Podmioty gospodarki narodowej w układzie sektorów w Mińsku Mazowieckim

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W gminie Mińsk Mazowiecki podmioty gospodarcze działają przede wszystkim w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle (w 2015 roku był to obszar działalności 331 przedsiębiorstw); budownictwie (w 2015 roku 203 podmioty); przetwórstwie przemysłowym (128); działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (105) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (105). W latach 2010-2015 najszybciej rosła liczba podmiotów działających w obszarze opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (o 160%). Kolejne w rankingu były branże innowacyjne: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w analizowanym okresie wzrost liczby przedsiębiorstw o 144%), informacja i komunikacja (125%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (100%). Jedynymi branżami, które zanotowały regres w latach 2010-2015 było rolnictwo (spadek liczby podmiotów o 70% – co wynika ze zmieniających się funkcji Gminy) oraz budownictwo (spadek o 8%) – rys. 22.

Rys. 22. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Zarówno z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i jakości środowiska przyrodniczego, istotne znaczenie ma rozwój infrastruktury. Sieć wodociągowa na terenie gminy Mińsk Mazowiecki należy do najlepiej rozwiniętej infrastruktury technicznej – korzystało z niej w 2015 roku 99,9% mieszkańców (wzrost o 24,3 p. p. w porównaniu z 2010 rokiem). Od 2014 roku wskaźnik ten dla Gminy jest wyższy zarówno od średniej dla Mazowsza (89,6%) jak i Polski (91,8%). Wskaźnik dostępu do kanalizacji w gminie Mińsk Mazowiecki kształtuje się na znacznie niższym poziomie niż wskaźnik korzystania z wodociągu – w 2015 roku wynosił 25,7% (jednak od 2010 roku jego przyrost był podobny co w przypadku wodociągów – 23,2 p. p.). Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji w gminie Mińsk Mazowiecki w 2015 roku był zdecydowanie niższy niż na Mazowszu (67,5%) czy Polsce (69,7%). Najniższą dostępność do infrastruktury na terenie gminy Mińsk Mazowiecki zanotować można w zakresie dostępu do sieci gazowej – w 2015 roku 11% mieszkańców korzystało z sieci gazowej (o 2,8 p. p. więcej niż w 2010 roku). W przypadku tego wskaźnika gmina Mińsk Mazowiecki również znacznie odbiega od średniej dla Mazowsza (w 2015 roku 53,5%) i Polski (52,1%). Jednak nadal w Gminie można obserwować poprawiający się dostęp do sieci gazowej w przeciwieństwie do Polski i Mazowsza, gdzie od 2013 roku wskaźnik ten się pogarsza – rys. 23.

Rys. 23. Ludność korzystająca z instalacji sieciowych (% ogółu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Podsumowując należy stwierdzić, że w gminie Mińsk Mazowiecki występuje wiele korzystnych procesów społeczno-gospodarczych. W Gminie obserwuje się dodatnią zmianę liczby ludności, powodowaną także dodatnim przyrostem naturalnym (wyższym niż średnio na Mazowszu i w Polsce). W Gminie dominują osoby w wieku produkcyjnym (w stopniu przewyższającym średnią na Mazowszu i w Polsce a ich odsetek rośnie (co stanowi trend odwrotny niż na Mazowszu czy w Polsce). Współczynnik obciążenia demograficznego w gminie Mińsk Mazowiecki jest niższy niż na Mazowszu czy w Polsce. W Gminie zatem proces starzenia się społeczeństwa⁷ zachodzi łagodniej niż na Mazowszu i w Polsce. Jest związane z pewnością z tym, że do Gminy przybywają przede wszystkim ludzie młodzi, pracujący w Mińsku Mazowieckim lub Warszawie i okolicach, uznający gminę Mińsk Mazowiecki za atrakcyjny teren do osiedlenia się.⁸ Korzystne procesy demograficzne wspiera szybko rosnący odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym a także inwestycje w infrastrukturę techniczną – szybko zwiększający się dostęp do wodociągu i kanalizacji (wskaźnik dostępu do sieci wodociągowej przewyższa średnią dla Mazowsza i Polski i wynosi 99,9%).

Atrakcyjność gminy Mińsk Mazowiecki jako miejsca zamieszkania wzmacnia bliskość miasta Mińsk Mazowiecki oraz Warszawy – mieszkańcy Gminy mają możliwość korzystania z wielu usług publicznych zlokalizowanych poza Gminą – edukacyjnych (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe), kulturalnych (biblioteki i inne możliwości spędzania czasu wolnego), zdrowotnych (przychodnie i szpital). Dobra lokalizacja Gminy przekłada się także na poprawę warunków materialnych mieszkańców – rośnie liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON (szybciej niż w Polsce), liczba pracujących (szybciej niż na Mazowszu czy w Polsce), spada liczba osób objętych pomocą społeczną. W gminie Mińsk Mazowiecki dominują i szybko rozwijają się branże innowacyjne – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz informacja i komunikacja.

Z drugiej jednak strony traktowanie przez ludność napływową gminy Mińsk Mazowiecki jako „zaplecza sypialnianego” stolicy przekłada się na niskie poczucie więzi z gminą o czym może świadczyć nie tylko rosnąca wolniej, ale i kształtująca się poniżej średniej na Mazowszu czy w Polsce, liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych jak również niższa niż średnio w Polsce frekwencja wyborcza.

⁷ Starzenie się społeczeństwa – zmiana struktury wieku społeczeństwa na rzecz większego udziału osób powyżej 65 roku życia.

⁸ *Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025*, s. 14.

Opisane korzystne procesy nie obejmują jednak całej Gminy w różnym stopniu – analizując omówione wskaźniki szczegółowej, w podziale na wsie i sołectwa, można dostrzec wewnętrzne zróżnicowanie i wskazać miejsca koncentracji negatywnych zjawisk, co zostanie wykazane w dalszej części dokumentu.

4. GŁÓWNE PROBLEMY (BARIERY) ROZWOJOWE I WYNIKAJĄCE Z NICH POTRZEBY REWITALIZACJI

Przystępując do określania barier rozwojowych i potrzeb rewitalizacji zdecydowano o zastosowaniu następujących metod:

- analiz eksperckich, w tym szczególnie danych statystycznych,
- ankiety online skierowanej do interesariuszy procesu rewitalizacji,
- analizy zapisów dokumentów planistycznych i strategicznych gminy,
- pracy warsztatowej z lokalnymi liderami.

Wyniki ankiety dotyczącej rewitalizacji, skierowanej do mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki

W ramach opracowania diagnoz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Mińsk Mazowiecki, uruchomiono ankietę skierowaną do mieszkańców tej gminy. Służyła ona poznaniu opinii mieszkańców na temat negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Mińsk Mazowiecki. Ankieta składała się z 13 pytań, głównie zamkniętych (w tym metryczki), w których pytano szczegółowo o negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, występujące na terenie gminy Mińsk Mazowiecki. Ankieta była dostępna on-line w okresie 17 października – 9 grudnia 2016 roku.

Metryczka. Ankietę wypełniło 51 respondentów (34% osób, które wyświetliły ankietę – 54 osoby nie dokończyły jej wypełniania). Ankietowani mieli wykształcenie wyższe (84,31% ogółu) albo średnie (15,69%). Wśród badanych dominowały osoby w wieku 25-44 lata (68,63%), ankiety nie wypełnił nikt w wieku poniżej 18 lat oraz powyżej 65 lat. Wśród respondentów zdecydowanie przeważały osoby pracujące (88,24% badanych) oraz kobiety (62,75%). Przedsiębiorcy stanowili 7,84%

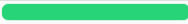
ankietowanych (4 osoby). Ankietę wypełniła tylko jedna osoba bezrobotna i jedna będąca emerytem/rencistą.

10. Jaka jest Pani/Pana płeć? *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
kobieta		62,75%	32
mężczyzna		37,25%	19

Wypełnienia: 51

11. W jakim jest Pani/Pan wieku? *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
poniżej 18 lat		0,00%	0
18-24 lata		7,84%	4
25-44 lata		68,63%	35
45-64 lata		23,53%	12
65 i więcej lat		0,00%	0

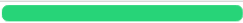
Wypełnienia: 51

12. Jakie jest Pani/Pana wykształcenie? *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
podstawowe		0,00%	0
gimnazjalne		0,00%	0
zasadnicze zawodowe		0,00%	0
średnie		15,69%	8
wyższe		84,31%	43

Wypełnienia: 51

13. Proszę zaznaczyć Pani/Pana aktywność zawodową: *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
uczeń/student		0,00%	0
osoba pracująca		88,24%	45
osoba bezrobotna		1,96%	1
przedsiębiorca		7,84%	4
emeryt/rencista		1,96%	1

Wypełnienia: 51

Okres i miejsce zamieszkania. Większość ankietowanych mieszkała w gminie Mińsk Mazowiecki powyżej 10 lat (54,90% ogółu badanych). Badani zamieszkiwali różne części gminy, najczęściej: Targówka (18,60% ankietowanych) i Stojadła (13,95%) – szczegółowy wykaz podanych przez mieszkańców odpowiedzi w tym pytaniu poniżej. Ankietę wypełniło 15,69% respondentów spoza gminy.

8. Proszę podać jak długo mieszka Pani/Pan w gminie Mińsk Mazowiecki *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
poniżej roku		3,92%	2
1-5 lat		15,69%	8
6-10 lat		9,80%	5
powyżej 10 lat		54,90%	28
nie mieszkam na terenie gminy, ale tu pracuję		15,69%	8

Wypełnienia: 51

9. Którą część gminy Mińsk Mazowiecki (sołectwo/miejscowość) Pani/Pan zamieszkuje? *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
Anielew		0,00%	0
Arynów		2,33%	1
Barcząca		2,33%	1
Borek Miński		0,00%	0
Brzózki		6,98%	3
Budy Barcząckie		2,33%	1
Budy Janowskie		0,00%	0
Cielechowizna		0,00%	0
Chmielew		0,00%	0
Chochół		0,00%	0
Dłużka		4,65%	2
Dziękowizna		0,00%	0
Gamratka		0,00%	0
Gliniak		0,00%	0
Grabina		4,65%	2
Grębiszew		4,65%	2
Huta Mińska		0,00%	0
Ignaców		0,00%	0
Ilówiec		0,00%	0
Janów		4,65%	2
Józefów		0,00%	0
Karolina		4,65%	2
Kolonia Janów		0,00%	0
Kolonia Karolina		6,98%	3
Kluki		0,00%	0
Królewiec		2,33%	1
Mikanów		0,00%	0
Maliszew		6,98%	3
Marianka		2,33%	1
Niedziałka Druga		0,00%	0
Nowe Osiny		2,33%	1
Osiny		2,33%	1
Podrudzie		0,00%	0
Pogorzell		0,00%	0
Prusy		0,00%	0
Stara Niedziałka		0,00%	0
Stare Zakole		0,00%	0
Stojadła		13,95%	6
Targówka		18,60%	8
Tartak		0,00%	0
Wólka Ilowiecka		0,00%	0
Wólka Mińska		0,00%	0
Zakole Wiktorowo		0,00%	0
Zamienie		2,33%	1
Żuków		0,00%	0
inne - jakie?		4,65%	2

Wypełnienia: 43

Poziom życia. Ankietowani mieszkańcy ocenili poziom życia w gminie Mińsk Mazowiecki średnio na poziomie 5,43 (w skali 1-10), przy czym nieznacznie najliczniejsze były odpowiedzi na poziomie 5 (29,41% badanych).

7. Jak ocenia Pani/Pan poziom życia w gminie Mińsk Mazowiecki? *

Skala lewa	Średnia pozycja suwaka	Skala prawa	Średnia wartość (1-10)
zły		doskonały	5,43
Częstotliwość występowania pozycji na skali			
Wartość (od lewej strony skali)		%	Liczba odp.
pozycja 1		0,00%	0 razy
pozycja 2		0,00%	0 razy
pozycja 3		17,65%	9 razy
pozycja 4		9,80%	5 razy
pozycja 5		29,41%	15 razy
pozycja 6		15,69%	8 razy
pozycja 7		17,65%	9 razy
pozycja 8		5,88%	3 razy
pozycja 9		0,00%	0 razy
pozycja 10		3,92%	2 razy

Wypełnienia: 51

Negatywne zjawiska. Identyfikację negatywnych zjawisk (barier rozwoju) występujących w gminie Mińsk Mazowiecki rozpoczęto od sfery społecznej. Do najważniejszych negatywnych zjawisk **społecznych** ankietowani mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim niski kapitał społeczny, bowiem najczęściej wskazywali problemy takie jak: brak aktywnych organizacji pozarządowych integrujących mieszkańców (80,39% zsumowanych odpowiedzi „zdecydowanie występuje” i „raczej występuje”), słabą partycypację społeczną – niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej (78,43% zsumowanych odpowiedzi „występuje”), niskie poczucie tożsamości lokalnej (brak identyfikacji z gminą) (76,47% zsumowanych odpowiedzi „występuje”) oraz słabą integrację społeczności lokalnej (74,51% zsumowanych odpowiedzi „występuje”). Często wskazywanym negatywnym zjawiskiem społecznym na obszarze gminy były także patologie społeczne (70,59% zsumowanych odpowiedzi „zdecydowanie występuje” i „raczej występuje”).

Warto podkreślić, że do barier rozwoju „zdecydowanie występujących” w gminie, mieszkańcy zaliczyli dwie bariery wymienione wcześniej tj. słabą integrację społeczności lokalnej (43,14% odpowiedzi „zdecydowanie występuje”) oraz brak aktywnych organizacji pozarządowych integrujących mieszkańców (41,18%).

Zdaniem mieszkańców do barier społecznych w gminie Mińsk Mazowiecki nie zaliczają się z pewnością niekorzystne zmiany w liczbie ludności (nadmierny napływ ludności) (72,55% zsumowanych odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie” występuje) oraz bezdomność (70,59% zsumowanych odpowiedzi „nie występuje”).

1. Prosimy o uzupełnienie poniższej tabeli dotyczącej SPOŁECZNYCH barier rozwojowych gminy Mińsk Mazowiecki – prosimy o zaznaczenie kolumn, w których występuje stwierdzenie, z którym się Pani/Pan zgadza. *

Barieri, to takie procesy i elementy rozwoju, które ten rozwój utrudniają lub uniemożliwiają.

Odpowiedź	% Odpowiedzi				
	zdecydowanie występuje	raczej występuje	raczej nie występuje	zdecydowanie nie występuje	nie wiem
bezrobocie	25,49% (13)	41,18% (21)	23,53% (12)	1,96% (1)	7,84% (4)
ubóstwo	25,49% (13)	49,02% (25)	21,57% (11)	3,92% (2)	0,00% (0)
bezdomność	5,88% (3)	15,69% (8)	52,94% (27)	17,65% (9)	7,84% (4)
przestępczość	19,61% (10)	31,37% (16)	31,37% (16)	3,92% (2)	13,73% (7)
przestępczość młodocianych	17,65% (9)	33,33% (17)	33,33% (17)	3,92% (2)	11,76% (6)
chuligaństwo i wandalizm	21,57% (11)	43,14% (22)	19,61% (10)	3,92% (2)	11,76% (6)
patologie społeczne	21,57% (11)	49,02% (25)	21,57% (11)	5,88% (3)	1,96% (1)
niski poziom edukacji	7,84% (4)	31,37% (16)	47,06% (24)	7,84% (4)	5,88% (3)
emigracja młodych	13,73% (7)	47,06% (24)	25,49% (13)	1,96% (1)	11,76% (6)
słaba partycypacja społeczna – niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej	27,45% (14)	50,98% (26)	13,73% (7)	1,96% (1)	5,88% (3)
brak aktywnych organizacji pozarządowych integrujących mieszkańców	41,18% (21)	39,22% (20)	9,80% (5)	1,96% (1)	7,84% (4)
słaba integracja społeczności lokalnej	43,14% (22)	31,37% (16)	17,65% (9)	3,92% (2)	3,92% (2)
niskie poczucie tożsamości lokalnej (brak identyfikacji z gminą)	31,37% (16)	45,10% (23)	13,73% (7)	1,96% (1)	7,84% (4)
niski kapitał społeczny objawiający się brakiem zaufania mieszkańców do władz i organizacji społecznych	23,53% (12)	39,22% (20)	21,57% (11)	3,92% (2)	11,76% (6)
duże rozwarstwienie społeczne	21,57% (11)	35,29% (18)	23,53% (12)	5,88% (3)	13,73% (7)
niekorzystne zmiany w liczbie ludności (nadmierny napływ ludności)	5,88% (3)	7,84% (4)	58,82% (30)	13,73% (7)	13,73% (7)
pogarszająca się struktura demograficzna – starzenie się ludności	19,61% (10)	43,14% (22)	19,61% (10)	5,88% (3)	11,76% (6)
niskie poczucie bezpieczeństwa	9,80% (5)	37,25% (19)	47,06% (24)	3,92% (2)	1,96% (1)
wysoki odsetek osób objętych pomocą społeczną	9,80% (5)	43,14% (22)	33,33% (17)	1,96% (1)	11,76% (6)
duży odsetek niezameldowanych mieszkańców	5,88% (3)	27,45% (14)	29,41% (15)	5,88% (3)	31,37% (16)

Do najważniejszych negatywnych zjawisk **gospodarczych** na terenie gminy Mińsk Mazowiecki ankietowani mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim: duży odsetek mieszkańców pracujących poza gminą (80,39% zsumowanych odpowiedzi „zdecydowanie występuje” i „raczej występuje”), niski poziom innowacyjności (76,47% zsumowanych odpowiedzi „występuje”), brak miejsc pracy w gminie (68,63% zsumowanych odpowiedzi „występuje”), niską jakość marketingu terytorialnego

(66,67%) oraz występowanie enklaw bezrobocia utrwalonego z elementami dziedziczenia biedy i wykluczenia społecznego (64,71%).

Dwie pierwsze wymienione bariery gospodarcze (tj. duży odsetek mieszkańców pracujących poza gminą oraz niski poziom innowacyjności) najczęściej były wskazywane jako „zdecydowanie występujące” (odpowiednio 52,94% i 27,45% odpowiedzi).

Zdaniem mieszkańców do barier gospodarczych w gminie Mińsk Mazowiecki nie zalicza się z pewnością brak terenów inwestycyjnych (45,10% zsumowanych odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie” występuje) oraz słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw (41,18% zsumowanych odpowiedzi „nie występuje”).

2. Prosimy o uzupełnienie poniższej tabeli dotyczącej GOSPODARCZYCH barier rozwojowych gminy Mińsk Mazowiecki – prosimy o zaznaczenie kolumn, w których występuje stwierdzenie, z którym się Pani/Pan zgadza. *

Barieri, to takie procesy i elementy rozwoju, które ten rozwój utrudniają lub uniemożliwiają.

Odpowiedź	% Odpowiedzi				
	zdecydowanie występuje	raczej występuje	raczej nie występuje	zdecydowanie nie występuje	nie wiem
niski poziom przedsiębiorczości	15,69% (8)	43,14% (22)	33,33% (17)	0,00% (0)	7,84% (4)
niski poziom innowacyjności	27,45% (14)	49,02% (25)	13,73% (7)	0,00% (0)	9,80% (5)
słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	9,80% (5)	37,25% (19)	37,25% (19)	3,92% (2)	11,76% (6)
brak miejsc pracy w gminie	17,65% (9)	50,98% (26)	23,53% (12)	1,96% (1)	5,88% (3)
występowanie enklaw bezrobocia utrwalonego z elementami dziedziczenia biedy i wykluczenia społecznego	17,65% (9)	47,06% (24)	25,49% (13)	3,92% (2)	5,88% (3)
brak terenów inwestycyjnych	7,84% (4)	31,37% (16)	39,22% (20)	5,88% (3)	15,69% (8)
brak zainteresowania inwestorów gminą	5,88% (3)	41,18% (21)	23,53% (12)	3,92% (2)	25,49% (13)
słaba oferta inwestycyjna	9,80% (5)	39,22% (20)	23,53% (12)	3,92% (2)	23,53% (12)
słabość lokalnych rynków wobec dominacji aglomeracji Warszawy	17,65% (9)	41,18% (21)	29,41% (15)	1,96% (1)	9,80% (5)
trudność w pozyskaniu środków pomocowych UE	25,49% (13)	17,65% (9)	33,33% (17)	5,88% (3)	17,65% (9)
niska jakość marketingu terytorialnego	19,61% (10)	47,06% (24)	17,65% (9)	1,96% (1)	13,73% (7)
brak komplementarności pomiędzy dokumentami z zakresu zarządzania rozwojem gminy	7,84% (4)	31,37% (16)	21,57% (11)	0,00% (0)	39,22% (20)
zmiany dochodów samorządów lokalnych (ich obniżenie i niepewność)	11,76% (6)	27,45% (14)	15,69% (8)	3,92% (2)	41,18% (21)
niewielka liczba małych i średnich przedsiębiorstw	11,76% (6)	47,06% (24)	27,45% (14)	1,96% (1)	11,76% (6)
słaby rozwój handlu i usług	9,80% (5)	47,06% (24)	31,37% (16)	3,92% (2)	7,84% (4)
duży odsetek mieszkańców pracujących poza gminą	52,94% (27)	27,45% (14)	7,84% (4)	0,00% (0)	11,76% (6)

Do występujących na terenie gminy Mińsk Mazowiecki negatywnych zjawisk **środowiskowych** ankietowani mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim: dzikie wysypiska (78,43% odpowiedzi „zdecydowanie” i „raczej” występuje), niedostateczną świadomość i kulturę ekologiczną społeczności (74,51% zsumowanych odpowiedzi

„występuje”) a także słabą egzekucję przepisów chroniących środowisko, częste naruszanie tych przepisów (np. spalanie odpadów), niedostateczne finansowanie inwestycji prośrodowiskowych oraz nadmierny ruch drogowy, w tym ciężarowy (po 70,59% odpowiedzi „występuje”).

Do zdecydowanie występujących barier rozwojowych w obszarze środowisko badani mieszkańcy zaliczyli już wymienione tj.: nadmierny ruch drogowy, w tym ciężarowy (45,10% odpowiedzi „zdecydowanie występuje”), słabą egzekucję przepisów chroniących środowisko, częste naruszanie tych przepisów (np. spalanie odpadów) (39,22%) oraz niedostateczną świadomość i kulturę ekologiczną społeczności (37,25%).

Zdaniem mieszkańców do barier środowiskowych w gminie Mińsk Mazowiecki nie można zaliczyć z pewnością występowania obszarów zielonych (ciągi przyrodnicze, w tym lasy) ograniczających możliwości rozwoju gminy (52,94% zsumowanych odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie” występuje) oraz nadmiernego zanieczyszczenia środowiska, w tym powietrza (47,06% zsumowanych odpowiedzi „nie występuje”) jak również obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska (azbest) (43,14% zsumowanych odpowiedzi „nie występuje”).

3. Prosimy o uzupełnienie poniższej tabeli dotyczącej ŚRODOWISKOWYCH barier rozwojowych gminy Mińsk Mazowiecki – prosimy o zaznaczenie kolumn, w których występuje stwierdzenie, z którym się Pani/Pan zgadza. *

Bariera, to takie procesy i elementy rozwoju, które ten rozwój utrudniają lub uniemożliwiają.

Odpowiedź	% Odpowiedzi				
	zdecydowanie występuje	raczej występuje	raczej nie występuje	zdecydowanie nie występuje	nie wiem
nadmierne zanieczyszczenie środowiska, w tym powietrza	13,73% (7)	35,29% (18)	39,22% (20)	7,84% (4)	3,92% (2)
obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska (azbest)	11,76% (6)	33,33% (17)	37,25% (19)	5,88% (3)	11,76% (6)
słabe warunki dla lokalizacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii	17,65% (9)	39,22% (20)	21,57% (11)	1,96% (1)	19,61% (10)
niedostateczna świadomość i kultura ekologiczna społeczności	37,25% (19)	37,25% (19)	15,69% (8)	3,92% (2)	5,88% (3)
słaba egzekucja przepisów chroniących środowisko, częste naruszanie tych przepisów (np. spalanie odpadów)	39,22% (20)	31,37% (16)	15,69% (8)	5,88% (3)	7,84% (4)
niedostateczne finansowanie inwestycji prośrodowiskowych	33,33% (17)	37,25% (19)	15,69% (8)	0,00% (0)	13,73% (7)
nadmierny ruch drogowy, w tym ciężarowy	45,10% (23)	25,49% (13)	29,41% (15)	0,00% (0)	0,00% (0)
dzikie wysypiska	31,37% (16)	47,06% (24)	5,88% (3)	3,92% (2)	11,76% (6)
występowanie obszarów zielonych (ciągi przyrodnicze, w tym lasy) ograniczających możliwości rozwoju gminy	11,76% (6)	23,53% (12)	45,10% (23)	7,84% (4)	11,76% (6)

Do najważniejszych, występujących na terenie gminy Mińsk Mazowiecki, negatywnych zjawisk **przestrzenno-funkcjonalnych**, ankietowani mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – obiekty kulturalne (84,31% zsumowanych odpowiedzi „zdecydowanie” i raczej” występuje), niewystarczającą sieć ścieżek rowerowych (80,39% zsumowanych odpowiedzi „występuje”), niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – przychodnie (76,47%). W dalszej kolejności za równoważne mieszkańcy uznali następujące bariery przestrzenno-funkcjonalne (każda z nich otrzymała po 74,51% zsumowanych odpowiedzi „występuje”): niedobór lub niska jakość terenów publicznych (np. rekreacyjnych i spacerowych terenów zielonych, placów, placów zabaw, ciągów; niewystarczająca aktywność i oferta ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych, w tym świetlic; brak obiektów przygotowanych pod działalność świetlic młodzieżowych i dziecięcych; niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – żłobki; niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna lub jej zły stan – drogi i otoczenie drogowe oraz internet, w tym szerokopasmowy a także braki w systemie kanalizacji deszczowej.

Do zdecydowanie występujących barier rozwojowych w obszarze środowisko badani mieszkańcy zaliczyli już wymienione tj.: niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę techniczną lub jej zły stan – internet, w tym szerokopasmowy (54,90% odpowiedzi „zdecydowanie występuje”) oraz niewystarczającą sieć ścieżek rowerowych (50,98%).

Zdaniem mieszkańców do barier przestrzenno-funkcjonalnych w gminie Mińsk Mazowiecki nie można zaliczyć z pewnością niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę społeczną lub jej złego stanu – szkoły (60,78% zsumowanych odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie” występuje) oraz niewystarczająco rozwiniętej infrastruktury technicznej lub jej złego stanu – wodociągi (49,02% zsumowanych odpowiedzi „nie występuje”).

4. Prosimy o uzupełnienie poniższej tabeli dotyczącej PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH barier rozwojowych gminy Mińsk Mazowiecki – prosimy o zaznaczenie kolumn, w których występuje stwierdzenie, z którym się Pani/Pan zgadza. *

Bariera, to takie procesy i elementy rozwoju, które ten rozwój utrudniają lub uniemożliwiają.

Odpowiedź	% Odpowiedzi				
	zdecydowanie występuje	raczej występuje	raczej nie występuje	zdecydowanie nie występuje	nie wiem
usługi infrastruktury publicznej (ich jakość) nie nadążają za dynamicznym rozwojem lokalnym	25,49% (13)	35,29% (18)	17,65% (9)	1,96% (1)	19,61% (10)
niedobór lub niska jakość terenów publicznych (np. rekreacyjnych i spacerowych terenów zielonych, placów, placów zabaw, ciągów pieszych)	41,18% (21)	33,33% (17)	17,65% (9)	0,00% (0)	7,84% (4)
niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna lub jej zły stan – drogi i otoczenie drogowe	35,29% (18)	39,22% (20)	19,61% (10)	1,96% (1)	3,92% (2)
przeciążenie dróg ponadlokalnych (w tym ruchem tranzytowym)	35,29% (18)	25,49% (13)	29,41% (15)	1,96% (1)	7,84% (4)
słaba dostępność komunikacyjna wewnątrz gminy	25,49% (13)	41,18% (21)	23,53% (12)	1,96% (1)	7,84% (4)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną lub jej zły stan – wodociągi	11,76% (6)	21,57% (11)	39,22% (20)	9,80% (5)	17,65% (9)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną lub jej zły stan – kanalizacja	29,41% (15)	25,49% (13)	27,45% (14)	3,92% (2)	13,73% (7)
braki w systemie kanalizacji deszczowej	49,02% (25)	25,49% (13)	5,88% (3)	5,88% (3)	13,73% (7)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną lub jej zły stan – sieć gazowa	29,41% (15)	25,49% (13)	13,73% (7)	7,84% (4)	23,53% (12)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną lub jej zły stan – internet, w tym szerokopasmowy	54,90% (28)	19,61% (10)	15,69% (8)	1,96% (1)	7,84% (4)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – żłobki	45,10% (23)	29,41% (15)	7,84% (4)	1,96% (1)	15,69% (8)

niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – przedszkola	25,49% (13)	27,45% (14)	31,37% (16)	3,92% (2)	11,76% (6)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – szkoły	11,76% (6)	17,65% (9)	43,14% (22)	17,65% (9)	9,80% (5)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – przychodnie	43,14% (22)	33,33% (17)	11,76% (6)	5,88% (3)	5,88% (3)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – domy pomocy społecznej	35,29% (18)	31,37% (16)	13,73% (7)	3,92% (2)	15,69% (8)
brak obiektów przygotowanych pod działalność świetlic młodzieżowych i dziecięcych	33,33% (17)	41,18% (21)	21,57% (11)	0,00% (0)	3,92% (2)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – obiekty kulturalne	45,10% (23)	39,22% (20)	13,73% (7)	0,00% (0)	1,96% (1)
niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan – obiekty sportowe (np. boiska, hale sportowe)	23,53% (12)	33,33% (17)	33,33% (17)	3,92% (2)	5,88% (3)
niewystarczająca sieć ścieżek rowerowych	50,98% (26)	29,41% (15)	17,65% (9)	0,00% (0)	1,96% (1)
niewystarczająca aktywność i oferta ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych, w tym świetlic	41,18% (21)	33,33% (17)	21,57% (11)	0,00% (0)	3,92% (2)
niewystarczająca skuteczność i sprawność administracji publicznej	17,65% (9)	27,45% (14)	39,22% (20)	7,84% (4)	7,84% (4)
duże rozdrobnienie osadnicze gminy	13,73% (7)	31,37% (16)	37,25% (19)	3,92% (2)	13,73% (7)
brak centrum handlowo-usługowego oraz administracyjno-kulturowego	31,37% (16)	21,57% (11)	33,33% (17)	7,84% (4)	5,88% (3)

Do najważniejszych negatywnych zjawisk **technicznych** ankietowani mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim: brak mieszkań komunalnych (lub ich niewystarczającą liczbę) oraz brak mieszkań socjalnych (lub ich niewystarczającą liczbę) – po 70,59% zsumowanych odpowiedzi „zdecydowanie występuje” i „raczej występuje”).

Te dwie bariery techniczne były także najczęściej uznawane za „zdecydowanie występujące” – odpowiednio 50,98% i 49,02% odpowiedzi.

Zdaniem mieszkańców do barier technicznych w gminie Mińsk Mazowiecki nie zalicza się z pewnością degradacji stanu technicznego innych obiektów budowlanych np. użyteczności publicznej (50,98% zsumowanych odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie” występuje) oraz degradacji stanu technicznego obiektów mieszkaniowych (37,25% zsumowanych odpowiedzi „nie występuje”).

5. Prosimy o uzupełnienie poniższej tabeli dotyczącej TECHNICZNYCH barier rozwojowych gminy Mińsk Mazowiecki – prosimy o zaznaczenie kolumn, w których występuje stwierdzenie, z którym się Pani/Pan zgadza. *

Bariera, to takie procesy i elementy rozwoju, które ten rozwój utrudniają lub uniemożliwiają.

Odpowiedź	% Odpowiedzi				
	zdecydowanie występuje	raczej występuje	raczej nie występuje	zdecydowanie nie występuje	nie wiem
degradacja stanu technicznego obiektów mieszkaniowych	13,73% (7)	29,41% (15)	33,33% (17)	3,92% (2)	19,61% (10)
degradacja stanu technicznego innych obiektów budowlanych np. użyteczności publicznej	5,88% (3)	25,49% (13)	49,02% (25)	1,96% (1)	17,65% (9)
ułomny system drogowy (wadliwe parametry techniczne dróg, placów, ulic)	25,49% (13)	25,49% (13)	31,37% (16)	1,96% (1)	15,69% (8)
zły stan chodników i oświetlenia ulicznego	35,29% (18)	27,45% (14)	33,33% (17)	0,00% (0)	3,92% (2)
niewystarczające zasoby mieszkaniowe lub niski ich standard	21,57% (11)	27,45% (14)	23,53% (12)	1,96% (1)	25,49% (13)
brak mieszkań komunalnych (lub ich niewystarczająca liczba)	50,98% (26)	19,61% (10)	5,88% (3)	3,92% (2)	19,61% (10)
brak mieszkań socjalnych (lub ich niewystarczająca liczba)	49,02% (25)	21,57% (11)	5,88% (3)	3,92% (2)	19,61% (10)

Obszar koncentracji negatywnych zjawisk. Ostatnie pytanie ankiety skierowanej do mieszkańców dotyczyło wskazania na jakim obszarze (sołectwie, miejscowości lub innym) zidentyfikowane wcześniej negatywne zjawiska się koncentrują. Do najczęściej wymienianych obszarów koncentracji barier rozwojowych ankietowani zaliczyli: Janów (31,37% wskazań), Targówka (19,61%), Kolonia Janów, Stojadła oraz Wólka Łówiecka (po 11,76%).

PROJEKT. Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+

6. Na jakim obszarze w gminie Mińsk Mazowiecki występuje Pani/Pana zdaniem koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych/środowiskowych/przestrzenno-funkcjonalnych/technicznych (można wskazać sołectwo, miejscowość lub inny obszar - także kilka sołectw/miejscowości/obszarów) *

Odpowiedź		%	Liczba odp.
Anielew		5,88%	3
Arynów		3,92%	2
Barcząca		1,96%	1
Borek Miński		7,84%	4
Brzóz		5,88%	3
Budy Barcząckie		5,88%	3
Budy Janowskie		3,92%	2
Cielechowizna		3,92%	2
Chmielew		5,88%	3
Chochół		5,88%	3
Dłużka		5,88%	3
Dziękowizna		3,92%	2
Gamratka		1,96%	1
Gliniak		3,92%	2
Grabina		9,80%	5
Grębiszew		0,00%	0
Huta Mińska		1,96%	1
Ignaców		5,88%	3
Ilówiec		5,88%	3
Janów		31,37%	16
Józefów		1,96%	1
Karolina		5,88%	3
Kolonia Janów		11,76%	6
Kolonia Karolina		5,88%	3
Kluki		1,96%	1
Królewiec		1,96%	1
Mikanów		1,96%	1
Maliszew		9,80%	5
Marianka		5,88%	3
Niedziałka Druga		0,00%	0
Nowe Osiny		5,88%	3
Osiny		3,92%	2
Podrudzie		0,00%	0
Pogorz		1,96%	1
Prusy		5,88%	3
Stara Niedziałka		3,92%	2
Stare Zakole		1,96%	1
Stojadła		11,76%	6
Targówka		19,61%	10
Tartak		5,88%	3
Wólka Ilowiecka		11,76%	6
Wólka Mińska		0,00%	0
Zakole Wiktorowo		1,96%	1
Zamienie		1,96%	1
Żuków		3,92%	2
inne - jakie?		9,80%	5

Wypełnienia: 51

Analizy eksperckie oraz wyniki pracy warsztatowej pozwoliły wskazać następujące problemy (bariery) rozwojowe odnoszące się do poszczególnych sfer rozwoju:

SFERA ROZWOJU	ZDIAGNOZOWANE BARIERY (PROBLEMY ROZWOJU) NA TERENIE GMINY MIŃSK MAZOWIECKI
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	Podział Gminy na mniejsze części (jednostki) przestrzenne przez główne szlaki komunikacyjne (DK92 i DK 50 oraz linię kolejową Terespol-Berlin)
	Duże rozdrobnienie osadnicze gminy, co utrudnia zwiększenie jakości i wydajności systemu komunikacyjnego, zwłaszcza w kontekście transportu wewnątrz gminy (między miejscowościami)
	Brak terenów inwestycyjnych przy głównych szlakach komunikacyjnych
	Dominująca ilościowo rozproszona niska zabudowa
	Zagrożenie defragmentacją przestrzeni gminnej osiedlami deweloperskimi
	Przemieszanie funkcjonalne różnych typów zabudowy
	Niewystarczająca ilość terenów rekreacyjnych na obszarze gminy
	Degradacja części terenów przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, zorganizowanej
	Przedłużające się procedury opracowania planów zagospodarowania przestrzennego w niektórych miejscowościach
	Problemy administracyjne i proceduralne przy uzgadnianiu dokumentacji dla infrastruktury liniowej
SPOŁECZNA	Odpyływanie, szczególnie młodszych mieszkańców, do miast
	Mało konkurencyjny system edukacji w stosunku do miasta Mińsk Mazowiecki
	Koncentracja osób niezaradnych życiowo w miejscowości Janów (mieszkańcy tzw. baraków)
	Polaryzacja warunków bytowych społeczności lokalnej
	Brak motywacji mieszkańców z byłych PGR do poszukiwania i podjęcia pracy
	Mała aktywność społeczna, w tym brak współpracy pomiędzy ludnością rdzenną a napływową, niewielka integracja społeczności lokalnej
	Słabo dostępne mieszkania komunalne i socjalne
	Brak, u wielu mieszkańców, identyfikacji z miejscem zamieszkania
	Niedostatek funduszy na wsparcie grup zagrożonych marginalizacją

INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ – TECHNICZNA	Lokalne braki w zakresie podstawowej infrastruktury sieciowej, w tym systemu kanalizacji sanitarnej
	Brak szerokopasmowego internetu
	Niezadowalająca sieć dróg osiedlowych i pomiędzy miejscowościami wewnątrz Gminy
	Niedostateczna powierzchnia, kubatura i układ funkcjonalny ważnych obiektów infrastruktury społecznej i kulturalnej (w tym brak domów kultury w niektórych miejscowościach)
	Istotne braki w zakresie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej uniemożliwiające wykorzystanie walorów lokalnego środowiska przyrodniczego (ścieżki rowerowe, trasy spacerowo-rekreacyjne itp.)
	Brak kanalizacji deszczowej
	Niepełna infrastruktura związana z bezpieczeństwem ruchu tj. braki oświetlenia, chodników
	Bardzo zły stan techniczny budynków, w których znajdują się mieszkania socjalne, w miejscowości Janów
GOSPODARCZA	Relatywna słabość lokalnej bazy ekonomicznej: dominacja mikro- i małych przedsiębiorstw zwłaszcza zakładów osób fizycznych
	Względna słabość lokalnego rynku wobec dominacji sąsiedztwa Warszawy i silnie zurbanizowanych stref Obszaru Metropolitalnego Warszawy
	Nasilone wyjazdy do pracy poza obszar gminy
ŚRODOWISKOWA	Hałas z lotniska w Janowie
	Wciąż zbyt wysoki udział węglowych źródeł ogrzewania
	Relatywnie niska świadomość ekologiczna mieszkańców
	Występowanie terenów zaśmieconych przy trasach komunikacyjnych (problem odpadów wyrzucanych przez powracających z wypoczynku działkowiczów)
	Zagrożenia dla gleby wynikające z nieprawidłowego funkcjonowania kanalizacji sanitarnej w budynkach socjalnych w miejscowości Janów
	Niezadowalający poziom retencji oraz stan urządzeń przeciwpowodziowych
	Negatywny wpływ zanieczyszczeń, na jakość życia (hałas, spaliny, niska emisja)

Źródło: opracowanie własne.

5. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE WIEJSKIEJ MIŃSK MAZOWIECKI

Dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki wykorzystano w pełni metodykę, którą określa *Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego*⁹.

W szczególności dotyczy to wyboru mierników służących do uchwycenia stanu kryzysowego w sferze społecznej.

„... Rekomendowane wskaźniki podstawowe do wyznaczania obszarów kryzysowych według wyżej wskazanych obszarów to:

społeczne:

- wysoka stopa bezrobocia;
- wysoki poziom ubóstwa;
- wysoka przestępczość;
- wysoki wskaźnik przemocy w rodzinie – np. liczba niebieskich kart
- niski poziom edukacji;
- niewielka liczba organizacji społecznych/liczba członków (fundacje, stowarzyszenia);
- niska frekwencja w wyborach.

Identyfikacja negatywnych zjawisk społecznych jest fundamentem diagnozy.

przestrzenno-funkcjonalnym:

- degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska;
- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną;
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości;

⁹ Por. Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego, Wersja 1.2, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie Warszawa 2016.

- *niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru;*
- *niski poziom obsługi komunikacyjnej;*
- *deficyt lub niskiej jakości tereny publiczne.*

gospodarczym:

- *niski stopień przedsiębiorczości,*
- *słaba kondycja przedsiębiorstw,*

środowiskowym:

- *przekroczenie standardów jakości środowiska,*
- *obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska....”¹⁰*

Ponadto należy wskazać, że Urząd Gminy Mińsk Mazowiecki na etapie zapytania ofertowego wskazał, że *przeprowadzono wstępną diagnozę obszaru Gminy Mińsk Mazowiecki, która posłużyła do złożenia wniosku o dofinansowanie opracowania dokumentu, będącego przedmiotem niniejszego zapytania ofertowego. W wyniku diagnozy sytuacji wyznaczono obszar zdegradowany obejmujący miejscowość Janów położoną między drogą krajową Warszawa – Terespol i lotniskiem wojskowym oraz sąsiadującą z miejscowościami: Ignaców, Dzieńkowizna, Budy Janowskie, Osiny i Gminą Jakubów. Obszar ten jest zaniedbany i wymaga działań rewitalizacyjnych. Dotyczy to zarówno tkanki mieszkaniowej budynków w tej strefie jak i odnowy pod względem społecznym dla mieszkańców tego obszaru.*

Na w/w obszarze występuje koncentracja zjawisk kryzysowych: silnie zdeprecjonowana substancja materialna wielu budynków (komunalnych i prywatnych), bezrobocie i nałogi alkoholowe u wielu mieszkańców, brak infrastruktury kanalizacji sanitarnej i gazu, niedobory w utwardzeniu dróg i zaniedbane obiekty zabytkowe, odory unoszące się od fermy trzody chlewnej w centrum miejscowości oraz od fermy gęsi na obrzeżu, hałas pochodzący ze znajdującego się tuż obok wsi lotniska wojskowego.

Z drugiej strony obszar ten posiada ogromny potencjał m.in. w postaci interesujących międzywojennych zabudowań z okresu międzywojennego (zabytkowy zespół pałacowy, zespół folwarczny z murowanym budynkiem gorzelni stanowiący rzadki w tej części Mazowsza przykład budownictwa przemysłowego z początku XX wieku, domy drewniane dwuspadowe z początków XX wieku).

¹⁰ Tamże, s. 19.

Biorąc pod uwagę wskaźniki zaproponowane w *Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ład przestrzennego* oraz wstępna diagnozę obszary Gminy za najbardziej adekwatne dla ujawnienia stanu kryzysowego określonego obszaru gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej uznano następujące mierniki:

społeczne:

- wysoki poziom ubóstwa;
- wysoka przestępczość;
- niski poziom edukacji;
- niska frekwencja w wyborach.

przestrzenno-funkcjonalne:

- degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska;
- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną.

W gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki wyróżnia się 43 miejscowości wiejskie. Średnio w Gminie w okresie 2010-2016 odnotowano przyrost liczby mieszkańców o ponad 8%. W analizowanym okresie wśród ww. 43 miejscowości wiejskich w 7 odnotowano zmniejszenie liczby ludności. Największą miejscowością w gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki, w której odnotowano spadek liczby mieszkańców, była miejscowość Janów (512 mieszkańców) – zmniejszenie liczby ludności w latach 2010-2016 o 4% stanu wyjściowego – tab. 2.

Tab. 2. Zmiany liczby ludności w gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki w latach 2010-2016 – według miejscowości wiejskich

miejscowość	2010	2011	2012	2013	2014	2015	14.10.2016	zmiany w % w 2010-16
Gmina razem	13794	14010	14184	14469	14537	14710	14917	8,1
Karolina	1088	1120	1 152	1173	1168	1178	1179	8,4
Stojadła	1051	1072	1 088	1108	1118	1139	1142	8,7
Stara Niedziałka	1034	1039	1 037	1046	1044	1051	1086	5,0
Targówka	732	760	787	819	844	873	906	23,8
Brzózce	758	762	760	751	751	754	771	1,7
Huta Mińska	607	607	625	650	653	679	683	12,5
Zamienie	657	651	654	668	661	667	670	2,0
Nowe Osiny	596	607	602	615	617	627	633	6,2
Budy Barcząckie	490	519	532	557	576	588	607	23,9
Królewiec	505	507	526	538	541	551	569	12,7
Marianka	502	515	509	527	513	515	509	1,4
Janów	523	522	503	497	504	505	502	-4,0
Barcząca	394	404	396	446	457	461	465	18,0
Maliszew	383	385	388	399	397	403	414	8,1
Podrudzie	397	391	400	403	400	399	402	1,3
Gliniak	345	352	363	369	374	373	384	11,3
Wólka Mińska	243	244	248	260	262	278	282	16,0
Budy Janowskie	227	231	241	244	253	256	252	11,0
Dłużka	247	245	250	251	247	245	243	-1,6
Arynów	233	238	240	237	237	233	239	2,6
Grębiszew	201	203	210	217	214	214	214	6,5
Zakole-Wiktorowo	186	185	192	195	203	205	202	8,6
Chmielew	206	213	207	201	203	197	195	-5,3
Mikanów	174	181	187	182	180	188	188	8,0
Kolonia Janów	131	133	142	150	152	164	186	42,0
Niedziałka Druga	183	189	185	184	181	180	179	-2,2
Żuków	170	173	171	172	178	176	173	1,8
Stare Zakole	135	135	136	135	141	153	167	23,7
Grabina	138	142	151	156	155	156	165	19,6
Chochół	168	172	168	157	154	147	151	-10,1
Dziękowizna	141	137	142	150	144	142	143	1,4
Cielechowizna	121	126	129	139	138	141	141	16,5
Osiny	113	112	125	131	132	130	133	17,7
Anielew	121	127	128	128	129	128	130	7,4
Józefów	125	127	132	129	130	128	130	4,0
Gamratka	96	96	96	105	101	101	107	11,5
Wólka Hówiecka	87	92	86	81	81	82	81	-6,9
Kluki	61	63	64	63	64	63	62	1,6
Tartak	43	47	51	53	58	57	61	41,9
Howiec	59	61	65	57	59	59	59	0,0
Ignaców	69	72	60	68	66	64	53	-23,2
Borek Miński	34	33	36	37	37	38	37	8,8

miejsowość	2010	2011	2012	2013	2014	2015	14.10.2016	zmiany w % w 2010-16
Prusy	20	20	20	21	20	22	22	10,0

Miejscowości uszeregowano w porządku od największej do najmniejszej liczby ludności w 2016 roku

Kolorem zielonym zaznaczono miejscowości o największym przyroście liczby ludności

Kolorem czerwonym zaznaczono wszystkie miejscowości o stagnacji i zmniejszeniu liczby ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Relatywnie wysoki poziom ubóstwa – względnie wysoki wskaźnik korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

W tab. 3 przedstawiono względny poziom częstości udzielania wsparcia w ramach świadczeń pomocy społecznej w gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki w latach 2013-2015 w podziale na miejscowości wiejskie. Miejscowość Janów jest największą miejscowością o wysokim względnym udziale ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej.

Tab. 3. Względny poziom częstości udzielania wsparcia w ramach świadczeń pomocy społecznej w gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki w latach 2013-2015 w podziale na miejscowości wiejskie

miejsowość	liczba ludności ogółem			korzystający ze świadczeń pomocy społecznej					
				w osobach			na 100 mieszkańców		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kluki	63	64	63	9	10	11	14,3	15,6	17,5
Wólka Iłowiecka	81	81	82	16	11	11	19,8	13,6	13,4
Prusy	21	20	22	4	2	2	19,0	10,0	9,1
Chochół	157	154	147	12	11	13	7,6	7,1	8,8
Iłowiec	57	59	59	4	5	5	7,0	8,5	8,5
Chmielew	201	203	197	12	11	16	6,0	5,4	8,1
Zakole-Wiktorowo	195	203	205	11	17	14	5,6	8,4	6,8
Janów	497	504	505	48	48	29	9,7	9,5	5,7
Dłużka	251	247	245	26	17	14	10,4	6,9	5,7
Mikanów	182	180	188	16	12	10	8,8	6,7	5,3
Tartak	53	58	57	3	8	3	5,7	13,8	5,3
Marianka	527	513	515	38	33	27	7,2	6,4	5,2
Cielechowizna	139	138	141	10	7	7	7,2	5,1	5,0
Stare Zakole	135	141	153	4	10	7	3,0	7,1	4,6
Brzoze	751	751	754	39	34	33	5,2	4,5	4,4
Barcząca	446	457	461	22	23	20	4,9	5,0	4,3

miejscowość	liczba ludności ogółem			korzystający ze świadczeń pomocy społecznej					
				w osobach			na 100 mieszkańców		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Maliszew	399	397	403	17	14	17	4,3	3,5	4,2
Stara Niedziałka	1046	1044	1051	46	43	43	4,4	4,1	4,1
Budy Janowskie	244	253	256	12	11	10	4,9	4,3	3,9
Nowe Osiny	615	617	627	22	18	20	3,6	2,9	3,2
Gmina razem	14469	14537	14710	583	524	458	4,0	3,6	3,1
Stojadła	1108	1118	1139	37	33	31	3,3	3,0	2,7
Borek Miński	37	37	38	1	1	1	2,7	2,7	2,6
Arynów	237	237	233	4	5	6	1,7	2,1	2,6
Huta Mińska	650	653	679	27	20	17	4,2	3,1	2,5
Kolonia Janów	150	152	164	2	4	4	1,3	2,6	2,4
Józefów	129	130	128	5	5	3	3,9	3,8	2,3
Budy Barcząckie	557	576	588	20	16	13	3,6	2,8	2,2
Targówka	819	844	873	20	19	17	2,4	2,3	1,9
Grabina	156	155	156	6	6	3	3,8	3,9	1,9
Zamienie	668	661	667	11	11	12	1,6	1,7	1,8
Żuków	172	178	176	4	5	3	2,3	2,8	1,7
Karolina	1173	1168	1178	30	21	18	2,6	1,8	1,5
Grębiszew	217	214	214	2	2	3	0,9	0,9	1,4
Podrudzie	403	400	399	3	5	4	0,7	1,3	1,0
Gamratka	105	101	101	2	0	1	1,9	0,0	1,0
Gliniak	369	374	373	7	7	3	1,9	1,9	0,8
Anielew	128	129	128	4	2	1	3,1	1,6	0,8
Dziękowizna	150	144	142	1	1	1	0,7	0,7	0,7
Niedziałka Druga	184	181	180	1	2	1	0,5	1,1	0,6
Królewiec	538	541	551	5	6	3	0,9	1,1	0,5
Wólka Mińska	260	262	278	20	8	1	7,7	3,1	0,4
Ignaców	68	66	64	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Osiny	131	132	130	0	0	0	0,0	0,0	0,0

Miejscowości uszeregowano w porządku od największej do najmniejszej liczby korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przypadających na 100 mieszkańców w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Wysoka przestępczość

W tab. 4 przedstawiono dane statystyczne dla gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki dotyczące zdarzeń w zakresie czynów zabronionych oraz wypadków drogowych w latach 2013-2015 według poszczególnych miejscowości. Informacje powyższe zostały uzyskane na podstawie wydarzeń ujętych w analizach stanu zagrożenia opracowywanych w Wydziale Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim z podziałem na poszczególne miejscowości i występujące w nich kategorie

zgłoszeń/wydarzeń. Nasilenie występowania zdarzeń dotyczących czynów zabronionych (głównie kradzieży) było bardzo zróżnicowane na terenie Gminy. Najwięcej takich zdarzeń w 2015 roku odnotowano – względnie biorąc – w miejscowościach: Budy Janowskie, Arynów, Dziękowizna, Maliszew, Stojadła, Ignaców i Grębiszew. W liczbach bezwzględnych z kolei najwięcej tego typu zdarzeń w 2015 roku odnotowano w miejscowościach: Stojadła (20), Brzoze (8), Maliszew (8), Budy Janowskie (7) i Targówka (7).

Tab. 4. Zdarzenia dotyczące czynów zabronionych oraz wypadki drogowe w gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki w latach 2013-2015 – według miejscowości

miejscowość	zdarzenia dot. czynów zabronionych			wypadki drogowe			zdarzenia dot. czynów zabronionych			wypadki drogowe		
	w liczbach bezwzględnych						na 100 mieszkańców					
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Budy Janowskie	1	2	7	1			0,41	0,79	2,73	0,41	0,00	0,00
Arynów	2	1	5	3	2		0,84	0,42	2,15	1,27	0,84	0,00
Dziękowizna	1	2	3				0,67	1,39	2,11	0,00	0,00	0,00
Maliszew	5	3	8	1		1	1,25	0,76	1,99	0,25	0,00	0,25
Stojadła	24	17	20		3	2	2,17	1,53	1,76	0,00	0,27	0,18
Ignaców	3	1	1	1			4,41	1,52	1,56	1,47	0,00	0,00
Grębiszew	5	3	3	2		1	2,30	1,40	1,40	0,92	0,00	0,47
Brzoze	2	3	8	2	2	2	0,27	0,40	1,06	0,27	0,27	0,27
Gamratka	1	1	1				0,95	0,99	0,99	0,00	0,00	0,00
Marianka	5	1	5		1		0,95	0,19	0,97	0,00	0,19	0,00
Gliniak	2	1	3	1			0,54	0,27	0,80	0,27	0,00	0,00
Targówka	8	3	7				0,98	0,36	0,80	0,00	0,00	0,00
Józefów	1	1	1	1			0,78	0,77	0,78	0,78	0,00	0,00
Królewiec	3	2	4			1	0,56	0,37	0,73	0,00	0,00	0,18
Gmina razem	102	75	100	23	13	18	0,70	0,40	0,68	0,28	0,09	0,12
Kolonia Janów			1				0,00	0,00	0,61	0,00	0,00	0,00
Janów	3	5	3		3	1	0,60	0,99	0,59	0,00	0,60	0,20
Żuków			1				0,00	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00
Niedziałka Druga	1		1				0,54	0,00	0,56	0,00	0,00	0,00
Mikanów	1	1	1			1	0,55	0,56	0,53	0,00	0,00	0,53
Budy Barcząckie	2	1	3				0,36	0,17	0,51	0,00	0,00	0,00
Podrudzie		2	2				0,00	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00
Nowe Osiny	1	1	3				0,16	0,16	0,48	0,00	0,00	0,00
Dłużka	2		1	1			0,80	0,00	0,41	0,40	0,00	0,00
Karolina	4		3	1		1	0,34	0,00	0,25	0,09	0,00	0,08
Barcząca	2	2	1	1	1	1	0,45	0,44	0,22	0,22	0,22	0,22
Stara Niedziałka	4	5	2	3	1	3	0,38	0,48	0,19	0,29	0,10	0,29
Zamienie	8	5	1	2			1,20	0,76	0,15	0,30	0,00	0,00
Huta Mińska	6	6	1			2	0,92	0,92	0,15	0,00	0,00	0,29

miejscowość	zdarzenia dot. czynów zabronionych			wypadki drogowe			zdarzenia dot. czynów zabronionych			wypadki drogowe		
	w liczbach bezwzględnych						na 100 mieszkańców					
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Anielew						1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,78
Borek Miński							0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Chmielew	2						1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Chochół		2					0,00	1,30	0,00	0,00	0,00	0,00
Cielechowizna		1					0,00	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00
Grabina	1			1			0,64	0,00	0,00	0,64	0,00	0,00
Łowiec							0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kłuki							0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osiny		1				1	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,77
Prusy							0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stare Zakole				1			0,00	0,00	0,00	0,74	0,00	0,00
Tartak							0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wólka Hówiecka							0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wólka Mińska	1	2		1			0,38	0,76	0,00	0,38	0,00	0,00
Zakole-Wiktorowo	1						0,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kolejność miejscowości według ilości zdarzeń dot. czynów zabronionych w 2015 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

Problemy edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i gimnazjalnym

W tab. 5 i 6 zestawiono wyniki sprawdzianu przeprowadzonego na zakończenie nauki w poszczególnych szkołach podstawowych zlokalizowanych na obszarze gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki z odnośnymi średnimi dla tej gminy ogółem, oraz dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego oraz Polski ogółem dla lat 2012-2016. W porównaniu ze średnimi dla przedmiotowej gminy w 2016 r. gorsze wyniki uzyskano w szkołach podstawowych mieszczących się w: Hucie Mińskiej, Janowie oraz Starej Niedziałce.

Tab. 5. Gmina wiejska Mińsk Mazowiecki – wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w latach 2012-2016 – wyniki surowe

Szkoła	2012	2013	2014	2015	2016
SP w Mariance	25,6	30,9	28,3	78,6	60,4
ZS w Hucie Mińskiej	22,0	23,3	27,5	66,5	54,5
ZS w Janowie	25,3	27,5	25,5	64,7	57,7
SP w Brzózem	22,9	26	26,9	61,0	62,3
ZS w Starej Niedziałce	22,9	25,4	25,8	68,3	58,8
ZS w Stojadłach	24,2	25,9	27	63,8	63,2

Szkoła	2012	2013	2014	2015	2016
ZS w Zamieniu	21,9	22,6	27,1	75,3	66,4
Średnia gminy	23,54	25,94	26,87	68,0	60,2
Powiat miński	23,6	25,22	27,12	69,5	64,5
Woj. mazowieckie	23,87	25,22		69,8	66,1
Polska	22,75	24,03	25,82	67,0	63

Tab. 6. Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w latach 2010-2016 – skala staninowa

Szkoła	2012	2013	2014	2015	2016
SP w Marianie	7	9	7	8	5
ZS w Hucie Mińskiej	5	5	6	5	4
ZS w Janowie	7	7	5	5	4
SP w Brzózem	6	7	6	4	5
ZS w Starej Niedziałce	6	6	5	6	4
ZS w Stojadłach	6	6	6	5	5
ZS w Zamieniu	5	4	6	8	5
Polska	5	5	5	5	5

W latach 2012-2013 w szkole podstawowej mieszczącej się w Zespole Szkół w Janowie uzyskiwano wyniki lepsze niż średnio w gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki, zaś już w latach 2014-2016 wyraźnie gorsze od tej średniej. Potwierdzenie tej tendencji pokazuje zestawienie ww. wyników ze średnimi ogólnopolskimi w skali staninowej.

W tab. 7 zestawiono wyniki egzaminów przeprowadzonych na zakończenie nauki w gimnazjach zlokalizowanych na terenie gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki z odnośnymi średnimi dla gminy ogółem, powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego oraz Polski ogółem.

W 2016 roku wyniki gorsze od średnich dla przedmiotowej gminy uzyskano w zakresie:

- języka polskiego – w gimnazjach zlokalizowanych w Starej Niedziałce, Hucie Mińskiej i Janowie;
- historii i WOS – w gimnazjach zlokalizowanych w Hucie Mińskiej i Stojadłach;
- matematyki – w gimnazjach zlokalizowanych w Stojadłach, Starej Niedziałce i Hucie Mińskiej;
- przyrody – w gimnazjach zlokalizowanych w Starej Niedziałce i Stojadłach;
- języka angielskiego – w gimnazjach zlokalizowanych w Hucie Mińskiej.

W zakresie wyników nauczania w gimnazjum zlokalizowanym w Janowie nastąpiła wyraźna poprawa w latach 2013-2016. W całym analizowanym okresie gorsze wyniki

od odnośnych średnich dla gminy uzyskiwano tam jedynie w egzaminach zewnętrznych z języka polskiego – tab. 7.

Tab. 7. Wyniki egzaminów gimnazjalnych z języka polskiego, w latach 2013-2016

Szkoła	2013	2014	2015	2016
język polski				
ZS w Starej Niedziałce	61,2	67,9	59,3	56,9
ZS w Hucie Mińskiej	56,1	63,6	54,4	60,3
ZS w Zamieniu	61,3	70,3	62,8	74,1
ZS w Stojądłach	62,7	60,3	62,2	65,2
ZS Janów	x	64,5	58,8	63,9
Średnia Gminy	60,3	65,3	59,3	64,7
Powiat miński	64,9	69,03	64,7	71,4
Woj. mazowieckie	64,4	70	64,7	72,6
Polska	62	68	62,0	69
historia i WOS				
ZS w Starej Niedziałce	53,6	57,3	62,1	52,9
ZS w Hucie Mińskiej	51,9	53,2	58,5	48,9
ZS w Zamieniu	58,5	57	59,0	53,1
ZS w Stojądłach	55,3	47,4	62,7	49,7
ZS Janów	x	56,7	64,1	56,3
Średnia Gminy	54,8	54,3	61,8	52,2
Powiat miński	59	60,3	65,7	57,0
Woj. mazowieckie	59,9	61	65,9	58,7
Polska	58	59	64,0	56
matematyka				
ZS w Starej Niedziałce	43,2	44,5	38,3	36,0
ZS w Hucie Mińskiej	41,1	44,6	38,1	41,5
ZS w Zamieniu	60,4	48,5	43,5	50,7
ZS w Stojądłach	50,2	38,1	41,5	35,6
ZS Janów	x	36,2	45,8	49,2
Średnia Gminy	48,7	42,4	41,5	42,6
Powiat miński	50,6	49,76	51,4	51,3
Woj. mazowieckie	50,9	50	51,2	52,1
Polska	48	47	48,0	49
przyroda				
ZS w Starej Niedziałce	52,3	47,9	38,9	39,9
ZS w Hucie Mińskiej	52,7	47,7	42,1	47,9
ZS w Zamieniu	62,2	53,9	46,4	46,2
ZS w Stojądłach	55,7	46,4	47,3	42,8
ZS Janów	x	44,4	40,9	47,3
Średnia Gminy	55,7	48,1	42,6	44,8
Powiat miński	61,1	53,9	52,0	52,7
Woj. mazowieckie	61	54	52,1	54,0
Polska	59	52	50,0	51
język angielski				

Szkoła	2013	2014	2015	2016
ZS w Starej Niedziałce	52,4	52,1	72,1	61,8
ZS w Hucie Mińskiej	53	56,9	42,3	46,7
ZS w Zamieniu	60,7	73,5	68,2	63,1
ZS w Stojadłach	72,7	65,9	65,4	64,0
ZS Janów	x	55,5	70,9	70,2
Średnia Gminy	59,7	60,78	62,2	61,4
Powiat miński	65,9	68,38	69,1	66,6
Woj. mazowieckie	66,6	70	69,8	67,8
Polska	63	67	67,0	64

Niezadowolająca aktywność społeczna mieszkańców gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki – udział w wyborach powszechnych w latach 2014-2015

Gmina wiejska Mińsk Mazowiecki została podzielona w latach 2009/2010 na 12 stałych obwodów wyborczych, w tym na 15 okręgów wyborczych. W skład ww. obwodów wyborczych oraz okręgów wyborczych wchodzi wsie według składu zamieszczonego w tab. 8.

Tab. 8. Podział gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki na obwody i okręgi wyborcze

Nr obwodu	Granice obwodu nazwa sołectwa (nazwa wsi wchodzących w skład sołectwa)	Siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej	Nr okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego (nazwy sołectw – nazwy wsi)
1	Brzóz, Żuków	Szkoła Podstawowa w Brzózem	12	Brzóz, Żuków
2	Gamratka, Stojadła	Zespół Szkół w Stojadłach	10	Stojadła, Gamratka
3	Grębiszew, Kluki, Zamienie.	Zespół Szkół w Zamieniu	8	Zamienie, Grębiszew, Kluki
	Józefów, Maliszew, Podruzie		9	Podrudzie Józefów, Maliszew
4	Chochół - (Chochół, Tartak), Gliniak, Hówek, Wólka Hówiecka,	Zespół Szkół w Hucie Mińskiej	11	Hówek, Wólka Hówiecka, Chochół (Chochół Tartak) Gliniak
	Cielechowizna (Cielechowizna, Prusy, Grabina, Huta Mińska		14	Cielechowizna (Cielechowizna, Prusy), Huta Mińska
5	Budy Janowskie, Dziękowizna, Walerianów - (Janów, Ignaców)	Szkoła Podstawowa w Janowie	3	Walerianów (Janów, Ignaców), Dziękowizna, Budy Janowskie
6	Karolina, Kolonia	Zespół Szkół w	1	Karolina, Kolonia

Nr obwodu	Granice obwodu nazwa sołectwa (nazwa wsi wchodzących w skład sołectwa)	Siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej	Nr okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego (nazwy sołectw – nazwy wsi)
	Karolina - (Karolina)	Starej Niedziałce		Karolina
	Niedziałka Druga, Stara Niedziałka		2	Stara Niedziałka, Niedziałka Druga
7	Chmielew, Marianka, Mikanów	Szkoła Podstawowa w Mariance	7	Marianka, Chmielew, Mikanów
8	Anielew, Barcząca, Budy Barczackie	Świetlica w Barczącej	6	Barcząca, Budy Barczackie, Anielew
9	Osiny Nowe - (Nowe Osiny), Osiny Wieś - (Osiny, Kolonia Janów)	Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach	4	Osiny Wieś (Kol. Janów, Osiny), Osiny Nowe (Nowe Osiny)
10	Targówka, Stare Zakole, Zakole Wiktorowo	Świetlica w Targówce	5	Targówka, Zakole Wiktorowo, Stare Zakole
11	Arynów, Królewiec	Remiza OSP w Królewcu	13	Królewiec, Arynów
12	Borek Miński, Dłużka, Wólka Mińska	Remiza OSP w Dłużce	15	Dłużka, Borek Miński, Wólka Mińska

Źródło: Uchwała nr XXXII/168/10 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 25 lutego 2010 roku Wykaz okręgów wyborczych dla wyboru Rady Gminy Mińsk Mazowiecki.

W latach 2014-2015 odbyły się w Polsce 4 edycje wyborów powszechnych, ale w Gminie wiejskiej Mińsk Mazowiecki odbyło się w sumie 7 głosowań w odrębnych terminach:

- Wybory do Parlamentu Europejskiego 25 maja 2014 roku
- Wybory uzupełniające do Senatu – okręg nr 47 – zarządzane na dzień 7 września 2014 roku
- Wybory Samorządowe – 16 listopada 2014 roku
- Wybory Samorządowe – II Tura Wyborów Wójta – 30 listopada 2014 roku
- Wybory Prezydenta RP – I Tura Wyborów Prezydenta RP – 10 maja 2015 roku
- Wybory Prezydenta RP – II Tura Wyborów Prezydenta RP – 24 maja 2015 roku
- Wybory do Sejmu i Senatu RP – 25 października 2015 roku.

W sumie na 12 obwodowych komisji wyborczych, wyodrębnionych na terenie gminy wiejskiej Mińsk Mazowiecki, zdecydowanie najniższym zainteresowaniem mieszkańców charakteryzował się obwód 5. z siedzibą w Zespole Szkół w Janowie. Frekwencja wyborcza w ww. 7 głosowaniach umiejscawia ten obwód wyborczy pod względem wielkości odpowiednio:

- Wybory do Parlamentu Europejskiego – 9. miejsce
- Wybory uzupełniające do Senatu – okręg nr 47 – 9. miejsce
- Wybory Samorządowe – I Tura Wyborów – 12. miejsce
- Wybory Samorządowe – II Tura Wyborów Wójta – 10. miejsce
- Wybory Prezydenta RP – I Tura Wyborów – 12. miejsce
- Wybory Prezydenta RP – II Tura Wyborów – 12. miejsce
- Wybory do Sejmu i Senatu RP – 11. miejsce.

Szczegółowe zestawienie ww. wielkości frekwencji zawierają tab. 9-15.

Wybory do Parlamentu Europejskiego 25 maja 2014 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze statystyki głosowania ze 100% protokołów:

Liczba uprawnionych – 11 169

Liczba wydanych kart i wysłanych pakietów wyborczych – 2 451

Liczba ważnych kart – 2 451

Frekwencja wyborcza – 21,94%

Liczba głosów ważnych – 2 374

% głosów ważnych – 96,86%

Tab. 9. Wybory do Parlamentu Europejskiego z 25 maja 2014 roku – Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Numer obwodu	Siedziba obwodowej Komisji Wyborczej	Frekwencja
1	Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzóz; ul. Szkolna 20;	14.15
2	Zespół Szkół w Stojadłach; 05-300 Stojadła; ul. Południowa 20;	24.38
3	Zespół Szkół w Zamieniu; 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	18.54
4	Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie; 05-300 Cielechowizna 1A;	19.54
5	Zespół Szkół w Janowie; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	20.27
6	Zespół Szkół w Starej Niedziałce; 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	20.45
7	Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka 42;	21.22
8	Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	21.04
9	Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	27.77
10	Świetlica w Targówce; 05-300 Targówka; ul. Mazowiecka 39;	29.79
11	Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewiec; ul. Wspólna 116;	29.40
12	Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka 100;	28.29
Razem		21.94

Źródło: PKW.

Wybory uzupełniające do Senatu – okręg nr 47, zarządzane na dzień 7 września 2014 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze wyniki głosowania ze 100% protokołów:

- Liczba uprawnionych – 11 242
- Liczba wydanych kart i wysłanych pakietów wyborczych – 0
- Liczba ważnych kart – 623
- Frekwencja wyborcza – 5,54%
- Liczba głosów ważnych – 620
- % głosów ważnych – 99,52%

Tab. 10. Wybory uzupełniające do Senatu – okręg nr 47, zarządzane na dzień 7 września 2014 roku – Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Numer obwodu	Siedziba obwodowej Komisji Wyborczej	Frekwencja
1	Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzóz; ul. Szkolna 20;	2.42
2	Zespół Szkół w Stojadłach, 05-300 Stojadła; ul. Południowa 20;	7.43
3	Zespół Szkół w Zamieniu, 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	3.42
4	Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie; 05-300 Cielechowizna; Cielechowizna 1A;	5.31
5	Zespół Szkół w Janowie; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	3.75
6	Zespół Szkół w Starej Niedziałce, 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	6.02
7	Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka; Marianka, 42;	2.42
8	Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	4.58
9	Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	8.75
10	Świetlica w Targówce; 05-300 Targówka; ul. Mazowiecka 39;	10.08
11	Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewiec; ul. Wspólna 116;	5.96
12	Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka; Dłużka 100;	9.93
Razem		5.54

Źródło: PKW.

Wybory Samorządowe – 16 listopada 2014 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze statystyki głosowania:

- Liczba uprawnionych do głosowania – 11259
- Liczba wydanych kart – 5524
- Frekwencja w regionie – 49,06%

Tab. 11. Wybory Samorządowe – 16 listopada 2014 roku – Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Nazwa jednostki	Nr obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzoze; ul. Szkolna 20;	1	744	326	43.82%
Zespół Szkół w Stojadłach; 05-300 Stojadła ul. Południowa 20;	2	966	478	49.48%
Zespół Szkół w Zamieniu; 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	3	1457	684	46.95%
Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie; 05-300 Cielechowizna; Cielechowizna 1A	4	1323	590	44.60%
Zespół Szkół w Janowie;; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	5	826	352	42.62%
Zespół Szkół w Starej Niedziałce; 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	6	1828	949	51.91%
Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka; Marianka 42;	7	703	325	46.23%
Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	8	946	434	45.88%
Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	9	703	414	58.89%
Świetlica w Targówce; 05-300 Targówka; ul. Mazowiecka 39;	10	738	435	58.94%
Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewiec; ul. Wspólna 116	11	619	309	49.2%
Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka; Dłużka 100;	12	406	228	56.16%

Źródło: PKW.

Wybory Samorządowe – II Tura Wyborów Wójta – 30 listopada 2014 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze statystyki głosowania:

- Liczba uprawnionych do głosowania – 11284
- Liczba kart ważnych – 4414
- Liczba głosów ważnych – 4373
- Liczba głosów nieważnych – 41
- Frekwencja w regionie – 39,12%

Tab. 12. Wybory Samorządowe – II Tura Wyborów Wójta – 30 listopada 2014 roku – Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Nr obwodu	Nazwa jednostki	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
1	Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzóz; ul. Szkolna 20;	745	247	33.15%
2	Zespół Szkół w Stojadłach; 05-300 Stojadła; ul. Południowa 20;	970	351	36.19%
3	Zespół Szkół w Zamieniu; 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	1459	595	40.78%
4	Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie; 05-300 Cielechowizna; Cielechowizna 1A;	1324	389	29.38%
5	Zespół Szkół w Janowie; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	831	282	33.94%
6	Zespół Szkół w Starej Niedziałce; 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	1831	755	41.23%
7	Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka; Marianka 42;	706	278	39.38%
8	Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	947	366	38.65%
9	Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	705	324	45.96%
10	Świetlica w Targówce; 05-300 Targówka; ul. Mazowiecka 39;	738	392	53.12%
11	Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewiec; ul. Wspólna 116;	621	246	39.61%
12	Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka; Dłużka 100;	407	189	46.44%

Źródło: PKW.

Wybory Prezydenta RP – I Tura Wyborów Prezydenta RP – 10 maja 2015 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze statystyki głosowania:

- Liczba uprawnionych do głosowania – 11284
- Liczba kart ważnych – 6105
- Liczba wysłanych pakietów wyborczych – 0
- Liczba głosów ważnych – 6043
- Liczba głosów nieważnych – 62
- Frekwencja w regionie – 54,10%

Tab. 13. Wybory Prezydenta RP – I Tura Wyborów Prezydenta RP – 10 maja 2015 roku –
Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Nazwa jednostki	Nr obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba kart ważnych	Głosy ważne	Głosy nieważne	Frekwencja (%)
Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzóz; ul. Szkolna 20;	1	734	365	362	3	49.73 %
Zespół Szkół w Stojadłach; 05-300 Stojadła; ul. Południowa 20;	2	961	550	544	6	57.23 %
Zespół Szkół w Zamieniu; 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	3	1455	755	752	3	51.89 %
Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiznie; 05-300 Cielechowizna; Cielechowizna 1A;	4	1328	673	666	7	50.68 %
Zespół Szkół w Janowie; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	5	823	369	366	3	44.84 %
Zespół Szkół w Starej Niedziałce; 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	6	1835	1003	998	5	54.66 %
Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka; Marianka 42;	7	702	341	336	5	48.58 %
Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	8	954	527	518	9	55.24 %
Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	9	706	441	434	7	62.46 %
Świetlica w Targówce; 05-300 Targówka; ul. Mazowiecka 39;	10	752	455	449	6	60.51 %
Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewec; ul. Wspólna 116;	11	623	396	394	2	63.56 %
Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka; Dłużka 100;	12	411	230	224	6	55.96 %

Źródło: PKW.

Wybory Prezydenta RP – II Tura Wyborów Prezydenta RP – 24 maja 2015 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze statystyki głosowania:

- Liczba uprawnionych do głosowania – 11276
- Liczba kart ważnych – 6900
- Liczba wysłanych pakietów wyborczych – 2
- Liczba głosów ważnych – 6789
- Liczba głosów nieważnych – 111
- Frekwencja w regionie – 61,19%

Tab. 14 . Wybory Prezydenta RP – II Tura Wyborów Prezydenta RP – 24 maja 2015 roku – Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Nazwa jednostki	Nr	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzóze; ul. Szkolna 20;	1	734	419	57.08%
Zespół Szkół w Stojadłach; 05-300 Stojadła; ul. Południowa 20;	2	959	630	65.69%
Zespół Szkół w Zamieniu; 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	3	1452	873	60.12%
Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowieźnie; 05-300 Cielechowizna; Cielechowizna 1A;	4	1333	757	56.79%
Zespół Szkół w Janowie; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	5	816	422	51.72%
Zespół Szkół w Starej Niedziałce; 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	6	1839	1145	62.26%
Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka; Marianka 42;	7	703	376	53.49%
Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	8	946	601	63.53%
Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	9	704	481	68.32%
Świetlica w Targówce; Targówka; ul. Mazowiecka 39;	10	755	505	66.89%
Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewiec; ul. Wspólna 116;	11	625	410	65.60%
Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka; Dłużka 100;	12	410	281	68.54%

Źródło: PKW.

Wybory do Sejmu i Senatu RP – 25 października 2015 roku w gminie Mińsk Mazowiecki

Zbiorcze statystyki głosowania:

- Liczba uprawnionych do głosowania – 11338
- Liczba kart ważnych – 6009
- Liczba głosów ważnych – 5850
- Liczba głosów nieważnych – 159
- Frekwencja w regionie – 53,00%

Tab. 15. Wybory do Sejmu i Senatu RP – 25 października 2015 roku – Gmina Mińsk Mazowiecki: frekwencja według obwodów wyborczych

Nazwa jednostki	Nr obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)	Procent głosów ważnych
Szkoła Podstawowa w Brzózem; 05-300 Brzóz; ul. Szkolna 20;	1	742	359	48.38%	95.82%
Zespół Szkół w Stojadłach; 05-300 Stojadła; ul. Południowa 20;	2	962	533	55.41%	99.06%
Zespół Szkół w Zamieniu; 05-300 Zamienie; ul. Kołbielska 34;	3	1457	764	52.44%	96.73%
Zespół Szkół w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie; 05-300 Cielechowizna; Cielechowizna 1A;	4	1335	639	47.87%	97.18%
Zespół Szkół w Janowie; 05-300 Janów; ul. Strażacka 18;	5	827	373	45.10%	95.98%
Zespół Szkół w Starej Niedziałce; 05-300 Stara Niedziałka; ul. Mazowiecka 154;	6	1836	1011	55.07%	96.44%
Szkoła Podstawowa w Mariance; 05-300 Marianka; Marianka 42;	7	707	324	45.83%	96.91%
Świetlica w Barczącej; 05-300 Barcząca; ul. Prosta 1;	8	940	490	52.13%	99.18%
Publiczne Przedszkole w Nowych Osinach; 05-300 Nowe Osiny; ul. Piękna 21;	9	719	452	62.87%	98.89%
Świetlica w Targówce; 05-300 Targówka; ul. Mazowiecka 39;	10	776	453	58.38%	98.68%
Remiza OSP w Królewcu; 05-300 Królewiec; ul. Wspólna 116;	11	619	369	59.61%	96.48%
Remiza OSP w Dłużce; 05-300 Dłużka; Dłużka 100;	12	418	242	57.89%	97.11%

Źródło: PKW.

Zróżnicowanie przestrzenno-funkcjonalne

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną

Infrastruktura techniczna, która najbardziej różnicuje miejscowości w Gminie Mińsk Mazowiecki to kanalizacja (tab. 16).

Tab. 16. Zróżnicowanie korzystających z sieci kanalizacyjnej w obrębie aglomeracji w gminie Mińsk Mazowiecki

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców obsługiwanych przez sieć
Stojadła	1113
Arynów	195
Królewiec	507
Wólka Mińska	156
Karolina	439
Karolina Kolonia	270
Stara Niedziałka	665
Nowe Osiny + Osiny	461
Targówka	644
RAZEM	4450

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Gminy

Należy nadmienić, że niecałe 30% ludności gminy jest objęte siecią kanalizacji. Pozostałe miejscowości (poza wymienionymi w tab. 16) nie posiadają sieci kanalizacyjnej, tylko zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie.

Infrastruktura społeczna także nie jest równomiernie rozłożona w przestrzeni gminy. Szkoły (w tym zespoły szkół), które są na obszarach wiejskich nie tylko placówkami edukacyjnymi, ale także centrami animacji aktywności lokalnej znajdują się:

- szkoły podstawowe: w Brzózem i w Mariance,
- zespoły szkół: w Hucie Mińskiej, w Janowie, w Starej Niedziałce, w Stojadłach oraz w Zamieniu.

- degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W 2014 r. przyjęty został *Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2014-2018 oraz zasady wynajmowania lokali objętych zasobem*. Zgodnie z zapisami Programu mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale stanowiące własność bądź będące w samoistnym posiadaniu gminy, zlokalizowane w miejscowości Janów (zestawienie przedstawiono w tab. 17).

Tab. 17. Zasób mieszkaniowy Gminy Mińsk Mazowiecki – ocena i podstawowe dane

Adres	Rok budowy	Wyposażenie lokali			Stan techniczny			
		woda	kanalizacja	Łazienka i wc	ściany	dach	fundament	Instalacja: 1- elektryczna 2- wod.-kan.
Janów ul. Osiedlowa 4A	1940	+	+	+	zły	zły	słaby	1- dobry 2 - słaby
Janów ul. Osiedlowa 4B	1940	+	+	+	zły	zły	słaby	1 - dobry 2 - słaby
Janów ul. Osiedlowa 4C	1940	+	+	+	zły	zły	słaby	1 - dobry 2 - słaby
Janów ul. Wspólna 3	1920	+	-	-	zły	zły	słaby	1 - dobry 2 - słaby
Janów ul. Strażacka 3	1968	+	+	+	dobry	dobry	dobry	1 - dobry 2 - dobry

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Gminy

Jak wskazuje przeprowadzona analiza obszar miejscowości Janów jest tym, na obszarze którego kumuluje się najwięcej niekorzystnych zjawisk społecznych i związanych ze sferą funkcjonalno-przestrzenną. Mieszkańcy Janowa odczuwają także negatywne oddziaływania lotniska, związane ze zwiększonym poziomem hałasu.

Co istotne obszar ten został wskazany, jako teren do rewitalizacji podczas pracy warsztatowej z lokalnymi liderami (warsztat odbył się 7 listopada 2016 r.).

Podsumowanie – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Analiza wybranych składowych sytuacji społecznej oraz funkcjonalno-przestrzennej wskazuje, iż na obszarze miejscowości Janów współwystępują na niepokojąco wysokim poziomie negatywne cechy:

- Relatywnie wysoki udział mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w tak dużej miejscowości i o tak korzystnym położeniu;
- Relatywnie słabsze – i niewykazujące tendencji do poprawy – wyniki nauczania w szkołach na poziomie podstawowym;
- Relatywnie korzystny poziom nauczania na poziomie gimnazjalnym;
- Zbliżone do średniego poziomu występującego w gminie nasilenie zdarzeń o charakterze wykroczeń i przestępstw kryminalnych;
- Zdecydowanie niska aktywność społeczna mieszkańców miejscowości wyrażająca się najniższymi wskaźnikami frekwencji w 7 ostatnich wyborach powszechnych;
- W sferze funkcjonalno-przestrzennej – występowanie w istotnej skali substandardowej zabudowy mieszkaniowej przy brakach wyposażenia w podstawowe urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej i społecznej.

Cechy te predestynują jednoznacznie – na tle pozostałych obszarów gminy wiejskiej Mińska Mazowieckiego, objęcie obszaru miejscowości Janów szczególną, skoncentrowaną, interwencją publiczną w formie odpowiadającej przedsięwzięciom realizowanym na obszarach zdegradowanych, w tym na obszarach rewitalizowanych (kartogram 1).

Kartogram 1. Gmina wiejska Mińsk Mazowiecki
– wsie sołeckie i podział na obręby statystyczne

Podobszar obrębu ewidencyjnego¹¹ Janów z miejscowością wiejską Janów – jako obszar rewitalizacji, obejmuje ok. 333 ha z 759 ha całości ww. obrębu ewidencyjnego Janów. Zamieszkuje ten podobszar 500 mieszkańców (kartogram 2).

Obszar rewitalizacji obejmuje więc:
3% powierzchni gminy
oraz 3,4% mieszkańców gminy

Kartogram 2. Gmina wiejska Mińsk Mazowiecki – granice obrębu Janów
wskazanego jako obszar do rewitalizacji

¹¹ Granicę obrębu wyznacza zbiór punktów granicznych, położonych na tej granicy i należących do przyległych do niej działek ewidencyjnych. Przy ustalaniu przebiegu granic obrębów uwzględnia się przebieg innych jednostek podziału terytorialnego państwa, w szczególności rejonów statystycznych, obwodów spisowych, sołectw, dzielnic lub osiedli, a na obszarach wiejskich - obszaru wsi oraz przyległych do tej jednostki osadniczej i z nią związanych obiektów fizjograficznych. Granice obrębów na obszarach miast może obejmować całe miasto lub jego wydzieloną część, w szczególności w granicach dzielnicy, osiedla, zespołu urbanistycznego lub obiektu fizjograficznego. Odrębny obręb ewidencyjny zastrzeżony ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa może obejmować teren zamknięty.

WIZJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ MAJĄCE DOPROWADZIĆ DO ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Biorąc pod uwagę zidentyfikowane bariery rozwojowe oraz zdelimitowany obszar rewitalizacji, wizja, czyli planowany efekt rewitalizacji, została sformułowana następująco:

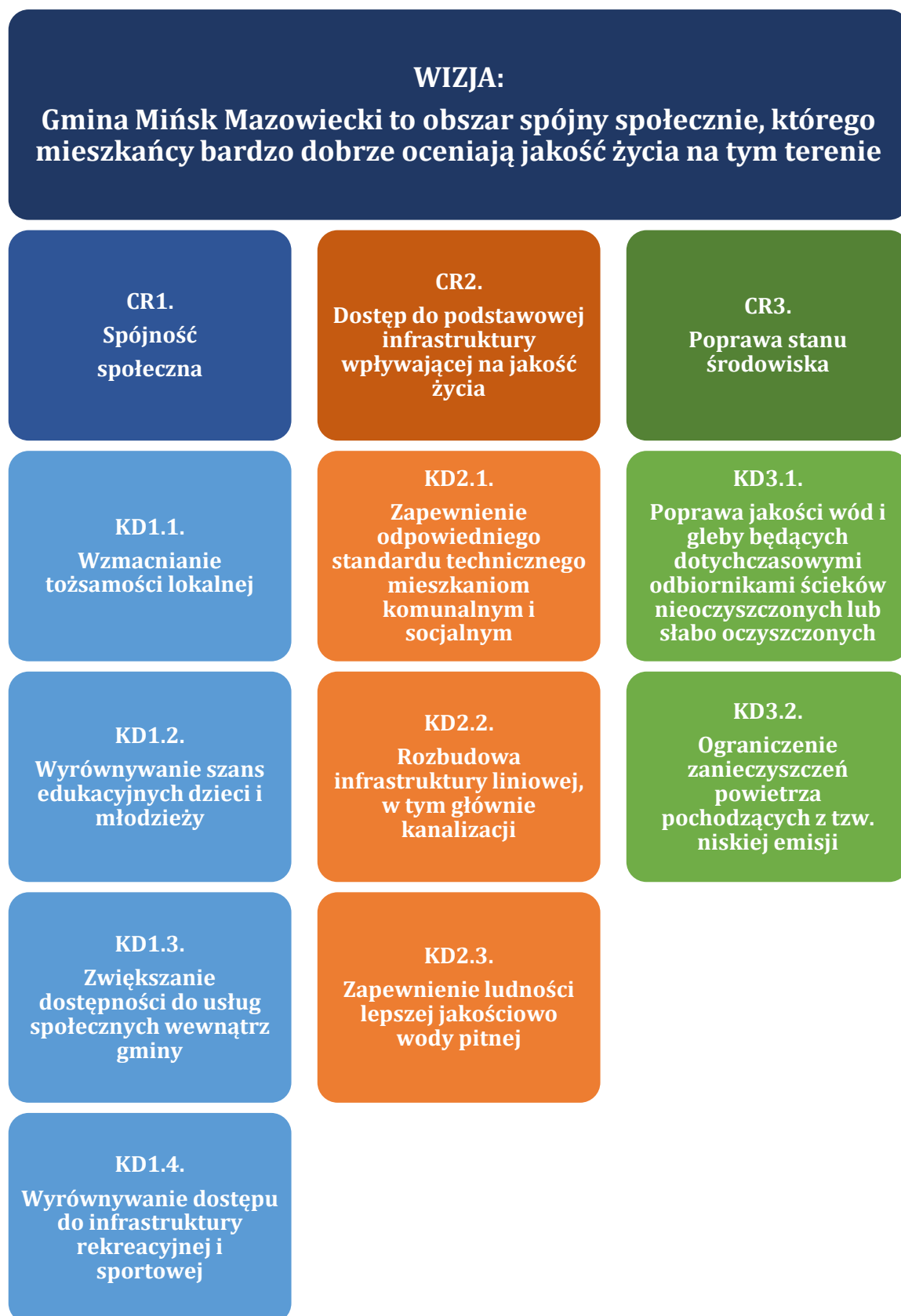
**Gmina Mińsk Mazowiecki
to obszar spójny społecznie,
którego mieszkańcy bardzo dobrze oceniają
jakość życia na tym terenie**

Wizja nawiązuje więc bezpośrednio także do przeprowadzonego badania ankietowego i subiektywnej oceny jakości życia. Obecnie mieszkańcy oceniają poziom życia w gminie na 5,43 pkt. (w skali 10 punktowej), co z pewnością nie jest wynikiem zadowalających dla zarządzających rozwojem.

Osiągnięcie tak sformułowanej wizji rewitalizacji będzie możliwe dzięki realizacji celów rewitalizacji i kierunków działań mających doprowadzić do eliminacji lub ograniczenia zidentyfikowanych negatywnych zjawisk (tab. 18).

Spójność społeczna jest tu rozumiana jako: zmniejszanie różnic pomiędzy standardami i unikanie nierówności społecznych. Społeczeństwo spójne to wspólnota wolnych, wspierających się nawzajem ludzi, którzy dążą do wyznaczonych wspólnych celów metodami demokratycznymi. Spójność społeczna polega nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa, ale również na tworzeniu solidarności w społeczeństwie, tak by zminimalizować wykluczenie.

Tab. 18. Macierz celów rewitalizacji (CR) i kierunków działań (KD) w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki

6. POWIĄZANIA Z GŁÓWNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI I STRATEGICZNYMI GMINY

Gmina Mińsk Mazowiecki należy do jednostek samorządu terytorialnego średnio aktywnych pod względem opracowywania lokalnych dokumentów związanych z zarządzaniem rozwojem. Dwa najważniejsze dokumenty, które dotyczą wszystkich sfer rozwoju kluczowych dla prowadzenia procesu rewitalizacji, to: strategia rozwoju oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (tab. 19).

Tab. 19. Powiązania kluczowych dokumentów strategicznych i planistycznych gminy Mińsk Mazowiecki ze sferami rozwoju

SFERA ROZWOJU	DOKUMENTY PLANISTYCZNE I STRATEGICZNE GMINY ODNOSZĄCE SIĘ DO POSZCZEGÓLNYCH SFER ROZWOJU
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mińsk Mazowiecki, 2009</i>
SPOŁECZNA	<i>Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, 2015</i>
INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ	<i>Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, 2015</i>
GOSPODARCZA	<i>Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, 2015</i>
ŚRODOWISKOWA	<i>Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, 2015</i> <i>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2020, 2016</i>

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025

Strategia rozwoju, to dokument, który w perspektywie długofalowej (w przypadku Gminy Mińsk Mazowiecki w perspektywie 2025 roku) formułuje stan docelowy rozwoju jaki ma zostać osiągnięty (wizja) oraz sposoby dojścia (realizacji) do tego pożądanego stanu rozwoju, czyli cele.

W wizji zapisano aspiracje rozwojowe Władz Gminy, których działania powinny doprowadzić do stanu, w którym „gmina Mińsk Mazowiecki atrakcyjnym miejscem życia na mapie OMW. Ośrodkiem konkurencyjnej, innowacyjnej i niskoemisyjnej gospodarki lokalnej, zdrowych warunków zamieszkania i turystyki, efektywnego inwestowania, pracy i wypoczynku”.

W Strategii sformułowano także misję, rozumianą w dokumencie jako stan docelowy realny do osiągnięcia w perspektywie 2025 roku. Misja została sformułowana za pomocą haseł:

„GMINA RACJONALNIE ZAGOSPODAROWANA”

„INSTYTUCJE, URZĘDY, PODMIOTY GOSPODARCZE PRZYJAZNE MIESZKAŃCOM”

„GMINA RACJONALNIE SKOMUNIKOWANA Z OTOCZENIEM POWIATOWYM I METROPOLITALNYM”

W toku prac nad Strategią sformułowano 5 celów strategicznych (rys. 22) a w ich ramach także cele operacyjne (od 4 do 9 w każdym z celów strategicznych).

Rys. 22. Wizja i cele rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025, s. 63.

Z procesem rewitalizacji wiąże się szczególnie cel strategiczny 2, w którym przewidziano m.in. następujące cele operacyjne:

- Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców (cel 2.1),
- Dostępna i nowoczesna baza sportowo-rekreacyjna (cel 2.2),
- Dobrze rozwinięta i nowoczesna baza dla rozwoju działalności kulturalnej (cel 2.3),
- Dobrze wyposażona i odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców baza systemu oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej (cel 2.4),
- Uregulowana i odpowiadająca potrzebom mieszkańców sytuacja mieszkaniowa (cel 2.7),
- Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie (cel 2.9).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mińsk Mazowiecki

Dokument przewiduje, że w perspektywie kilkunastu lat zajdą istotne zmiany w strukturze przestrzennej Gminy. Dojdzie do zmniejszenia powierzchni przeznaczonej pod produkcję rolną na rzecz powierzchni przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe, usługi, tereny związane z działalnością gospodarczą i zabudowę letniskową.

Pod względem funkcjonalno-przestrzennym gminę Mińsk Mazowiecki podzielono w Studium na 3 jednostki strukturalne określane jako strefy:

- strefa północna jest to obszar z dużym udziałem gleb o przydatności do celów rolniczych, teren stosunkowo mało zalesiony o monotonnej rzeźbie. Strefa północna obejmuje wsie: Żuków, Brzózce, Borek Miński, Dłużka i jest położona powyżej autostrady A2;
- strefa środkowa – podmiejska związana bezpośrednio z terenami położonymi wokół miasta Mińsk Mazowiecki. W strefie tej występuje najwięcej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług, które są bezpośrednio związane z terenami mieszkaniowymi miasta Mińsk Mazowiecki. Z uwagi na coraz większe wpływy aglomeracji warszawskiej w perspektywie kilkunastu lat obszar będzie się przekształcał w strefę przyspieszonego rozwoju gospodarczego. Strefa

ta obejmuje wsie: Stojadła, Budy Janowskie, Anielew, Dziękowizna, Ignaców, Janów, Osiny, Nowe Osiny, Karolina, Stara Niedziałka, Niedziałka Druga, Wólka Mińska, Królewiec, Anielew oraz część wsi Targówka, Budy Barcząckie, położona w obszarze pomiędzy autostradą A2 a linią kolejową Warszawa-Terespol;

- strefa południowa obejmuje obszar w większości położony w obrębie Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Występują tu zwarte i duże kompleksy leśne. Strefa południowa ze względu na obecność obszarów cennych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo stwarza możliwości rozwoju funkcji turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji agroturystycznych. Strefa południowa obejmuje wsie: Gamratka, Podrudzie, Zamienie, Maliszew, Grębiszew, Wólka Iłowiecka, Iłowiec, Grabina, Prusy, Tartak, Chochół, Gliniak, Huta Mińska, Cielechowizna, Marianka, Stare Zakole, Zakole Wiktorowo, Barcząca, Chmielew, Mikanów oraz część wsi Budy Barcząckie i Targówka położona poniżej linii kolejowej Warszawa-Terespol.

Polityka przestrzenna Gminy koncentruje się na przygotowywaniu i uzbrajaniu terenów dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz działalności produkcyjno-technicznej. Wyznaczane nowe tereny pod zabudowę najczęściej stanowią uzupełnienie lub kontynuację istniejącej zabudowy. Wykorzystują one istniejącą sieć dróg, zwłaszcza gminnych, i przebiegającą wzdłuż tych dróg sieć wodociągową i elektroenergetyczną, co oznacza ograniczenie potrzeb w zakresie uzbrojenia terenów. Tereny dla rozwoju rekreacji w formie zabudowy letniskowej wyznaczono wzdłuż ciągów przyrodniczo-ekologicznych, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy letniskowej, jednorodzinnej i zagrodowej.

Powiązania z kierunkami rewitalizacji dotyczą przede wszystkim zapisów związanych z: gospodarką wodno-ściekową, a także poprawą dostępności do systemu oświaty i zdrowia. W ramach kierunków działań przewidziano także poprawę warunków rozwoju kultury, sportu i rekreacji oraz zwiększenia bezpieczeństwa publicznego.

7. PROJEKTY REWITALIZACYJNE – LISTA I CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW

Realizacja celów rewitalizacji i przyjętych kierunków działań będzie możliwa dzięki realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno podstawowych jak i pozostałych (uzupełniających).

Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	ROZBUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ
Lokalizacja	Wsie: Janów, Dziekowizna, Budy Janowskie, Kolonia Janów, Osiny z włączeniem do projektowanej studni w Sb13 w miejscowości Targówka*
Podmioty realizujące projekt	Gmina Mińsk Mazowiecki
Zakres realizowanych zadań	<u>Etapy prac:</u> 1. Opracowanie pełnej dokumentacji 2. Uzyskanie decyzji pozwolenia na budowę 3. Wybór wykonawcy w trybie zamówienia publicznego 4. Budowa kanalizacji sanitarnej zgodnie z opracowanym projektem - a). wykonanie sieci oraz przyłączy do pierwszej studni od strony sieci w miejscowości Janów - b). wykonanie odcinka sieciowego - przesyłowego przez miejscowości Dziekowizna, Budy Janowskie, Kolonia Janów, Osiny z włączeniem do istniejącej sieci w Targówce - umożliwiającego odprowadzenie ścieków z Janowa
Szacowana wartość	Razem koszt budowy 7 188 115,25 zł (netto) w tym: Janów: 3 862 240,00 zł Dziekowizna: 485 680,00 zł Budy Janowskie: 1 727 311,50 zł Kolonia Janów: 1 112 883,75 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Objęcie systemem kanalizacji 380 mieszkańców (zakłada się, że 75% mieszkańców podepnie się do sieci). Wybudowanie kanalizacji wpłynie na jakość życia – dostęp do podstawowej infrastruktury oraz na jakość środowiska (lepsza jakość wód i gleb (odbiorników ścieków)

* Wymienione wsie poza Janowem, to miejscowości, które nie wchodzą w skład obszaru wyznaczonego do rewitalizacji. Ze względu jednak na planowane podłączenie do oczyszczalni ścieków w mieście Mińsk Mazowiecki i jej przepustowość zasadne i konieczne jest przyłączenie innych miejscowości, niż tylko Janów. Osiągnięty zostanie w ten sposób efekt synergii także na obszarze rewitalizacyjnym, przez który płynie rzeka, będąca głównym odbiornikiem ścieków nieoczyszczonych lub słabo oczyszczonych.

Nazwa projektu rewitalizacyjnego		PRZEBUDOWA I ROZBUDOWA STACJI UZDATNIANIA WODY WRAZ Z UJĘCIEM WODY
Lokalizacja	Janów	
Podmioty realizujące projekt	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej, Gmina Mińsk Mazowiecki	
Zakres realizowanych zadań	Prace wykonywane etapowo obejmowały będą następujące działania: Sieć wodociągowa fi 110 Przyłącza wodociągowe fi 40 Roboty ziemne Roboty instalacyjne Zasilanie przepompowni ścieków Badania i pomiary Roboty ogólnobudowlane Roboty z branży elektrycznej i AKPiA Instalacja wentylacji, osuszania i ogrzewania budynku Technologia	
Szacowana wartość	3 854 753,65 zł (w tym: Sieć wodociągowa fi - 110 165 420,10 zł; Przyłącza wodociągowe fi - 40 37 164,61zł; Roboty ziemne - 610 812,06 zł; Roboty instalacyjne - 586 026,21 zł; Zasilanie przepompowni ścieków - 1 902,88 zł; Badania i pomiary - 24 829,89 zł; Roboty ogólnobudowlane - 873 125,41 zł; Roboty z branży elektrycznej i AKPiA - 357 180,50 zł, Instalacja wentylacji, osuszania i ogrzewania budynku - 100 394,83 zł; Technologia 1 097 897,16 zł.)	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Zabezpieczenie dostaw wody odpowiedniej jakości dla miejscowości: Janów, Nowe Osiny, Osiny, Kolonia Janów, Karolina (Kolonia Karolina), Ignaców, Dziekowizna, Anielew, Budy Barcząckie, Budy Janowskie, Barcząca, Zakole Wiktorowo, Stare Zakole, Chmielew, Mikanów, cz. Marianki i Targówka. Ocena jakości dostarczanej wody będzie równocześnie metodą oceny osiągniętych rezultatów projektu.	

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	BUDOWA BOISK SPORTOWYCH ORAZ BIEŻNI WRAZ Z UTWARDZENIEM TERENU PRZY ZESPOLE SZKÓŁ W JANOWIE
Lokalizacja	Janów
Podmioty realizujące projekt	Gmina Mińsk Mazowiecki
Zakres realizowanych zadań	Roboty przygotowawcze i roboty ziemne BOISKO PIŁKARSKIE (nawierzchnia, sprzęt sportowy) BOISKO UNIWERSALNE (nawierzchnia, sprzęt sportowy) NAWIERZCHNIA BIEŻNI 100m / 4 tory/ Piaskownica do skoku w dal Ogrodzenie Chodniki Zieleń Oświetlenie boisk
Szacowana wartość	720186,86 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Zwiększenie dostępności do sportu i rekreacji. Poprawa warunków edukacyjnych w szkole w Janowie. Rezultaty: większa liczba dzieci uprawiających sport (monitoring liczby uczniów biorących udział w dodatkowych zajęciach sportowych, liczba międzyszkolnych imprez sportowych zrealizowanych na nowym obiekcie).

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	BUDOWA BUDYNKU MIESZKALNEGO WIELORODZINNEGO KOMUNALNEGO
Lokalizacja	Janów
Podmioty realizujące projekt	Gmina Mińsk Mazowiecki
Zakres realizowanych zadań	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego - wykonanie stanu zero Roboty instalacyjne kanalizacyjne Roboty instalacyjne hydrauliczne Instalowanie centralnego ogrzewania Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego - przyłącze kanalizacji sanitarnej i wody Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego - instalacje elektryczne Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego - powyżej stanu zero (wykonany w pierwszym etapie)
Szacowana wartość	3.043.853 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Nowe, o wyższym standardzie mieszkania komunalne. Sposób oceny rezultatów- liczba mieszkań, liczba osób korzystających z lokali komunalnych.

Pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	REMONT MOSTU
Lokalizacja	Janów ul. Wspólna
Podmioty realizujące projekt	Gmina Mińsk Mazowiecki
Zakres realizowanych zadań	Wykonanie dokumentacji Przeprowadzenie prac budowlanych
Szacowana wartość	68400,- (brutto)
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Zwiększenie spójności terytorialnej miejscowości Janów. Wpływ na jakość życia poprzez zwiększenie bezpieczeństwa. Sposób oceny rezultatów – raport z realizacji projektu.

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	REMONTY BUDYNKÓW MIESZKALNYCH WIELORODZINNYCH KOMUNALNYCH
Lokalizacja	Janów
Podmioty realizujące projekt	Gmina Mińsk Mazowiecki
Zakres realizowanych zadań	Wykonanie oceny koniecznych remontów, szczególnie tych budynków, które są w złym stanie technicznym Przeprowadzenie remontów szczególnie dachów i ścian Termomodernizacja Wyposażenie wszystkich mieszkań komunalnych w dostęp do podstawowej infrastruktury typ: łazienka, wc.
Szacowana wartość	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powstanie mieszkań komunalnych o wyższym standardzie Poprawa warunków zamieszkania w zakresie stanu technicznego budynków oraz gospodarki energetycznej Sposób oceny rezultatów- liczba mieszkań, liczba osób korzystających z lokali komunalnych. Jest to działanie zwiększające efekt synergii w zakresie wpływu na gospodarkę mieszkaniową gminy, uzupełnia projekt związany z budową budynku wielorodzinnego komunalnego.

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	SPOŁECZNY BANK CZASU – PROGRAM WSPARCIA DLA OSÓB WYKLUCZONYCH SPOŁECZNIE
Lokalizacja	Janów i inne miejscowości gdzie mieszkają osoby starsze, korzystające z pomocy społecznej, dzieci i młodzież wymagająca wsparcia
Podmioty realizujące projekt	Gmina Mińsk Mazowiecki, GOPS
Zakres realizowanych zadań	Projekt będzie zróżnicowany i w jego ramach będą podejmowane takie działania jak: - odwiedziny w domu osób starszych, pomoc w drobnych pracach domowych, zakupach, - organizacje wspólnych spotkań, spacerów, grup tematycznych aktywizujących seniorów - pomoc w wykonaniu czynności urzędowych, - nauka obsługi komputera i języka angielskiego (w tym animowanie współpracy międzypokoleniowej), - pomoc dzieciom i młodzieży w nadrobieniu zaległości edukacyjnych.
Szacowana wartość	20 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu, szczególnie dla osób starszych. Włączenie i integracja społeczna, w tym integracja międzypokoleniowa. Sposób oceny rezultatów na podstawie raportów z wykorzystaniem takich wskaźników jak: liczba osób uczestniczących w programie, w tym liczba wolontariuszy zaangażowanych w bank czasu.

Komplementarność projektów rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji

CELE	Spójność społeczna	Dostęp do podstawowej infrastruktury wpływającej na jakość życia	Poprawa stanu środowiska
PROJEKTY			
Przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne podstawowe			
Budowa kanalizacji sanitarnej	–	+	+
Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody wraz z ujęciem wody		+	+
Budowa boisk sportowych oraz bieżni wraz z utwardzeniem terenu przy zespole szkół w Janowie	+	+	–
Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego	+	+	+
Przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne uzupełniające			
Remont mostu	–	+	–
Remonty budynków mieszkalnych wielorodzinnych komunalnych	+	+	+
Społeczny bank czasu – program wsparcia dla osób wykluczonych społecznie	+	–	–

Zgodnie w wytycznymi dla programów operacyjnych, wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności (w różnych wymiarach). Powyżej zaprezentowano komplementarność zaprojektowanych działań z celami rewitalizacji. Ponadto rozpatruje się również komplementarność: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna:

Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym Programie Rewitalizacji uwzględniają wzajemne powiązania. Skierowane są przede wszystkim do mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji i głównie na tym obszarze będą realizowane. Należy jednak zauważyć, że

zaplanowano również dwa przedsięwzięcia (jedno w ramach projektów głównych drugie w ramach projektów pozostałych), które realizowane będą także poza obszarem rewitalizacji. Ich realizacja spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji, i tym samym spowoduje tzw. efekt synergii.

Komplementarność problemowa:

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne (główne i pozostałe), mają w założeniu dopełniać się tematycznie, co sprawi, że wdrażanie Programu rewitalizacji w gminie Mińsk Mazowiecki będzie niwelować problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastruktury technicznej i funkcjonalno-przestrzennym). Głównym zakładanym, pożądanym stanem osiągniętym w wyniku działań rewitalizacyjnych jest podniesienie komfortu życia i ograniczenie problemów społecznych oraz zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna:

Za przygotowanie oraz wdrażanie Programu Rewitalizacji odpowiada Gmina. Ponieważ jednak rewitalizacja jest procesem, w którym udział biorą interesariusze, to konieczne jest zapewnienie efektywnego współdziałania różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, co zostanie zapewnione na etapie wdrażania.

Komplementarność międzyokresowa i finansowa:

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji zachowają ciągłość programową, z jednej strony są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy, z drugiej zaś stanowią kontynuację działań podejmowanych w poprzednim okresie programowania. Przedsięwzięcia wynikające z Programu Rewitalizacji opierają się na konieczności uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Kluczowe znaczenie będzie miał w tym zakresie RPO WM 2014-2020 (rys. 24), ale istotne też będzie włączanie środków budżetu gminy, środków prywatnych oraz środków z partnerstw publiczno-prywatnych.

Rys. 24. Wspieranie działań rewitalizacyjnych w ramach RPO województwa mazowieckiego

Źródło: Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego, październik 2016

8. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI

Opracowany Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+, to dokument otwarty, odzwierciedlający potrzeby oraz priorytetowe działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym gminy oraz lokalnej społeczności. Zdiagnozowane problemy rozwoju zależą od miejsca i czasu, dlatego zapisane obecnie w Programie, nie stanowią katalogu zamkniętego, stąd też dokument poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz będzie aktualizowany w zakresie dostosowania do zmieniających się uwarunkowań. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami (interesariuszami).

Realizacja (wdrażanie) Programu Rewitalizacji będzie należała do zadań władz Gminy. Poszczególne kierunki działań i realizowane w ich ramach projekty rewitalizacyjne zostaną przypisane poszczególnym jednostkom podległym Gminie, a także interesariuszom zewnętrznym. Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Programie Rewitalizacji, a także za sprawozdawczość i ocenę, będą pracownicy Urzędu Gminy w Mińsku Mazowieckim.

Poszczególne zadania zostaną przypisane do konkretnych komórek organizacyjnych urzędu zgodnie z ich kompetencjami i zakresem obowiązków określonych w Regulaminie Organizacyjnym.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji Programu Rewitalizacji kluczowe znaczenie ma system komunikacji z interesariuszami, którego podstawowym celem jest uzyskanie partycypacji tj. aktywnego uczestnictwa społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, poprzez jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz realizacji i finansowaniu poszczególnych przedsięwzięć.

Komunikacja społeczna ma zapewnić partnerom programu:

- dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- chęć i możliwość wyrażania własnych opinii,
- chęć i możliwość przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane z EFRR, EFS oraz innych źródeł,
- uzyskanie porozumienia pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji a

Władzami Gminy.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma przybliżyć i wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji Programu Rewitalizacji kluczowe znaczenie ma także system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany, które zachodzą w otoczeniu.

System monitoringu w ramach Programu rewitalizacji powinien zapewnić:

- dane ilościowe i jakościowe wskazujące postępy w realizacji Programu, m.in. stopień zaangażowania interesariuszy, osiągnięte wskaźniki i stopień poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji,
- dane do korygowania kierunków interwencji m.in. rekomendacje do wprowadzania zmian.

Dane niezbędne do monitoringu i oceny skuteczności działań podejmowanych w ramach procesu rewitalizacji będą pozyskiwane przede wszystkim z Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej. Zebrane informacje i dane pozwolą na ocenę ilościową i jakościową prowadzonych działań rewitalizacyjnych.

Głównym elementem systemu monitoringu jest okresowe generowanie wskaźników, odpowiadających na pytanie, czy osiągane są zakładane postępy w zakresie realizacji celów i kierunków działań określonych w Programie. Na poniższym schemacie zastawiono główne wskaźniki dla monitorowania *Programu rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+*. Oprócz tego na etapie realizacji poszczególnych projektów, materiałem uzupełniającym system monitoringu, będą sprawozdania z realizacji projektów.

Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2020+ ma być aktualizowany we współpracy z interesariuszami zgodnie z określoną procedurą. Raz w roku przygotowywany będzie raport z monitoringu, w którym zawarte będą główne wnioski dotyczące: realizacji zamierzonych celów, osiągania poprawy warunków życia na obszarze rewitalizowanym. Dodatkowo przeanalizowane zostaną także corocznie zmiany zachodzące w otoczeniu, w tym zmieniające się uwarunkowania organizacyjne i finansowe dla prowadzenia procesów rewitalizacji. Na tej podstawie podejmowana będzie decyzja o ewentualnej aktualizacji Programu.

WIZJA:

Gmina Mińsk Mazowiecki to obszar spójny społecznie, którego mieszkańcy bardzo dobrze oceniają jakość życia na tym terenie

CR1. Spójność społeczna

Wskaźniki:

- liczba mieszkań komunalnych oddanych do użytku (szt.)
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej (w tym mieszkających na obszarze rewitalizacji) (osoby)
- co najmniej równy jak w innych miejscowościach gminy poziom partycypacji np. udział w wyborach, zebraniach itp. (frekwencja)
- liczba osób korzystających z banku czasu i liczba wolontariuszy zaangażowanych w działanie banku czasu (w tym z obszaru rewitalizacji) (osoby)

CR2. Dostęp do podstawowej infrastruktury wpływającej na jakość życia

Wskaźniki:

- odsetek mieszkańców gminy objętych systemem kanalizacji zbiorczej (w tym odsetek na obszarze rewitalizacji) (%)
- liczba gospodarstw domowych korzystających z SUW w Janowie
- Liczba imprez sportowych odbywających się na boisku szkolnym w Janowie

CR3. Poprawa stanu środowiska

Wskaźniki:

- liczba i powierzchnia mieszkań komunalnych objętych działaniami remontowymi, w tym zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko (zmiana systemów grzewczych, termomodernizacja, dostęp do sieci kanalizacyjnej) (szt, m2)
- odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji (%)

